

แนวทางการแก้ไขปัญหาระงาต่างตัวภาคการประมงทะเล
กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก ชัชชาญ บุษวรรณ์
รองเสนาธิการมณฑลทหารบกที่ 16

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2568

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเล
กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร

โดย พันเอก ชัยชาญ บัญญัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง มนทิรา ยิ้มสมบุญ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ ต่ำมาก

(เกียรติชัย โอภาโส)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

2006

(สุเทพ ยั่งยืน)

ประธานกรรมการ

25

(มงคล สุขเจริญคณา)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

धन्यवाद

(ปราโมท หม่อมศิลา)

กรรมการ

 (Signature)

(มันทีรา ยัมสมบุญ)

กรรมการ

gmk

(นวนลสมร จรวงษ์)

กรรมการและเลขานุการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พินเอก ชัชชาญ บุษวรรณ์
เรื่อง	แนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเลกรณีศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร
วันที่	9 กันยายน 2568 จำนวนคำ : 13,354 จำนวนหน้า : 41
คำสำคัญ	แรงงานต่างด้าว, ภาคการประมงทะเล, แรงงานผิดกฎหมาย
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์แรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเลในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร วิเคราะห์ผลกระทบต่อความมั่นคงและเสนอแนวทาง การแก้ไขปัญหาลา้งงานต่างด้าวที่สอดคล้องกับข้อกำหนดทางกฎหมายและมาตรฐานสากล โดยใช้กรอบแนวคิด SWOT Analysis และ TOWS Matrix ในการประเมินปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์แรงงาน

ผลการศึกษาพบว่า แรงงานต่างด้าวมีบทบาทสำคัญต่ออุตสาหกรรมประมงของจังหวัดสมุทรสาคร แต่ปัจจุบันยังมีปัญหาด้านกฎหมายและการบังคับใช้ สิทธิแรงงานและสวัสดิการ กระบวนการจ้างงาน และผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้แรงงานบางส่วนไม่ได้รับการคุ้มครองที่เพียงพอและนำไปสู่ปัญหาแรงงานผิดกฎหมายและการค้ามนุษย์

งานวิจัยนี้ ชี้ให้เห็นว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาลา้งงานต่างด้าวภาคการประมงทะเลกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร มีแนวทางหลัก 3 ประการ ได้แก่ 1) นำเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการแรงงาน 2) บังคับใช้กฎหมายแรงงานอย่างเข้มงวด และปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย 3) จัดตั้งศูนย์บริการแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (OSS) จะช่วยลดปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Chatchan Boonwan

TITLE: Guidelines for Solving the Problem of Migrant Labor in the Marine Fisheries Sector : A Case Study of Samut Sakhon Province

DATE: 9 September, 2025 **WORD COUNT :** 13,354 **PAGES :** 41

KEY TERMS: Migrant Labor, Marine Fisheries Sector, Undocumented Workers

CLASSIFICATION: Unclassified

This study aims to examine the situation of migrant labor in the marine fisheries sector in Samut Sakhon Province, analyze its impact on national security, and propose solutions that align with legal requirements and international standards. The research employs SWOT Analysis and TOWS Matrix to assess internal and external factors influencing the labor situation.

The findings indicate that migrant workers play a crucial role in the fisheries industry in Samut Sakhon. However, there are still significant challenges concerning legal enforcement, labor rights and welfare, employment processes, and national security implications. These factors result in inadequate labor protection, leading to issues such as illegal labor practices and human trafficking.

This research highlights three main approaches to addressing the issue of migrant labor in the marine fisheries sector of Samut Sakhon Province: 1) implementing modern technologies in labor management, 2) strictly enforcing labor laws and updating legal frameworks to reflect current conditions, and 3) establishing a one-stop service (OSS) center for migrant workers. These measures are expected to help mitigate issues that affect national security.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวภาคการประมง ทะเลกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในวิทยาลัยการทัพบก หลักสูตรหลักประจำ ชุดที่ 70

เอกสารวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี อันเป็นผลจากความช่วยเหลือ และการสนับสนุนจากหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอแสดงความขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่า ให้ความอนุเคราะห์ และสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายมงคล สุขเจริญคณา ประธานสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมประมงสมุทรสงคราม ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา นายมงคล มงคลตรีลักษณ์ นายกสมาคมการประมงสมุทรสาคร พันเอกหญิง มนทิรา ยิ้มสมบุญ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ พลตรี เกียรติชัย โอภาโส ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก ขอขอบคุณ พันเอก สุเทพ ยิ่งย็น ประธานคณะกรรมการ พันเอก ปราโมท หม่อมศิลา กรรมการ และ พันเอกหญิง นวลสมร จรวงษ์ กรรมการและเลขานุการ ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่อง พร้อมทั้งเสนอแนวทางปรับปรุงแก้ไข ให้การศึกษาวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่กรุณาให้การสนับสนุนข้อมูล อีกทั้งเสนอแนะแนวคิดที่มีประโยชน์ต่อการวิจัย ความดีอันเกิดจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในการวิจัยดังกล่าวข้างต้นทุกท่านด้วยความเคารพ และหวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าเอกสารวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยการทัพบกและผู้ที่สนใจ ต้องการศึกษาค้นคว้า และนำเอกสารวิจัยฉบับนี้ไปใช้ประโยชน์ได้เป็นรูปธรรมต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
วิธีการศึกษา	4
ประโยชน์ที่ได้รับ	5
บทที่ 2 บทแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงาน	6
แนวคิดและทฤษฎี	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
สรุปสิ่งที่ได้จากการทบทวน	14
บทที่ 3 บทวิเคราะห์	
สถานการณ์แรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเล	15
กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร	
ปัญหาแรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเล	17
กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร	
ผลกระทบต่อความมั่นคงของแรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเล	19
กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร	
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์	20
แนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเล	34
กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร	
บทที่ 4 บทอภิปรายผล	36
บทที่ 5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	38
ข้อเสนอแนะ	40
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อรักษาความมั่นคงของชาติแผนยุทธศาสตร์ระดับที่ 1 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)¹ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงเป็นหนึ่งใน 6 ยุทธศาสตร์หลักของประเทศ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในระดับที่ 2 มีแผนสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580)² (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ซึ่งระบุประเด็นด้านความมั่นคง 2 ประการ คือ การรักษาความสงบภายในประเทศ และ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ

นอกจากนี้ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)³ ยังได้กำหนด “หมวดศักยภาพความมั่นคง” ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการวิจัย ได้แก่ นโยบายความมั่นคงที่ 4 ว่าด้วยการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล นโยบายความมั่นคงที่ 6 ว่าด้วยการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและการโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ สำหรับแผนระดับที่ 3 ได้แก่ แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ. 2566 - 2570)⁴ ซึ่งมีแนวทางที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย คือ การพัฒนาระบบป้องกันพื้นที่ชายแดนทั้งทางบกและทางทะเล โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพของหน่วยงานที่รับผิดชอบ รวมถึง สมุดปกขาวของกองทัพบก (พ.ศ. 2567)⁵ ซึ่งถือเป็นแผนรองในระดับที่ 3 ของกองทัพบก ได้กำหนดภารกิจหลักในการพิทักษ์เอกราชและความมั่นคงของราชอาณาจักร รวมถึงภารกิจด้านการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม โดยเน้นการพัฒนากำลังพลยุทธโศปกรณ์และแนวทางรับมือภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

จากสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันมากขึ้นทำให้เกิดสภาพไร้พรมแดน ปัจจุบันในประเทศไทย มีภาพของแรงงานต่างด้าวเป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไป ทั้งในร้านอาหาร งานก่อสร้าง โรงงาน และบางชุมชนที่มีความหนาแน่นของแรงงานต่างด้าวสูง แรงงานเหล่านี้นอกจากจะขายแรงงาน ยังเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนภาคธุรกิจและเศรษฐกิจ

จากสถิติของกรมการจัดหางาน ณ เดือนตุลาคม 2567⁶ มีแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานทั่วประเทศจำนวน 3,348,080 คน และยังมีแรงงานจำนวนมากที่ลักลอบเข้าประเทศโดยผิดกฎหมาย นายจ้างจำนวนหนึ่งใช้แรงงานต่างด้าวเพื่อทดแทนแรงงานที่ขาดแคลนและลดต้นทุนแรงงาน แต่ส่งผลกระทบในวงกว้างต่อสังคมและความมั่นคง เช่น ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อาชญากรรม การแบ่งแยกทางสังคม ขบวนการลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ เด็กไร้สัญชาติ การใช้แรงงานเด็ก อิทธิพลของกลุ่มชาติพันธุ์ อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด โสเภณี รวมถึงภาระของรัฐในการจัดบริการพื้นฐาน สาธารณูปโภค การสาธารณสุข และการควบคุมโรค นอกจากนี้ยังมีผลกระทบทางเศรษฐกิจในเรื่องการแย่งงานของคนไทย

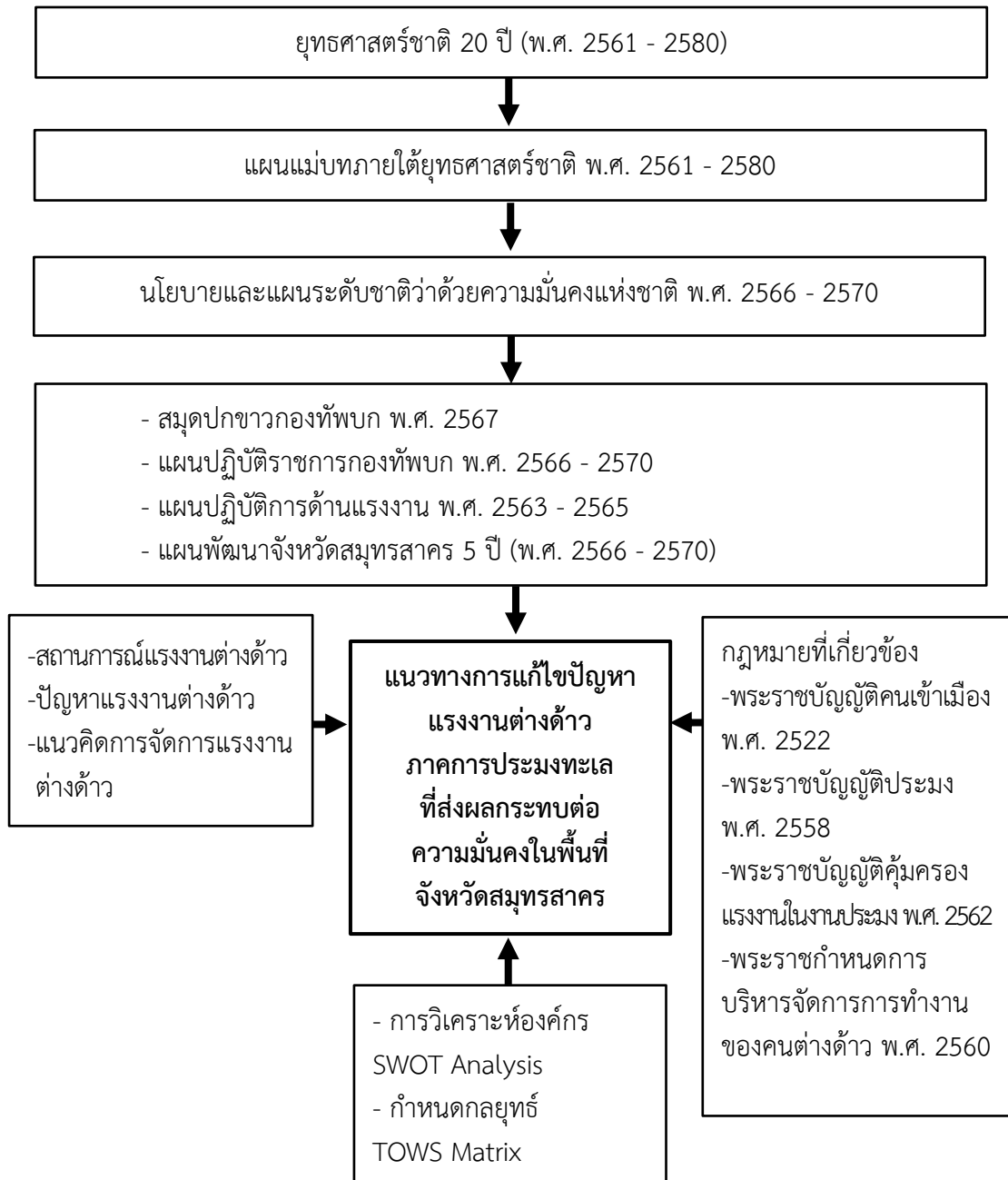
จังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวเป็นอันดับหนึ่งของประเทศไทย มีแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก เนื่องจากเป็นพื้นที่มีแหล่งอุตสาหกรรมและการประมง จากปัญหาดังกล่าวไม่สามารถแก้ไขให้หมดไปได้ ซึ่งยังคงส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นจำนวนมาก

ผู้วิจัยปฏิบัติงานหน่วย มณฑลทหารบกที่ 16 รับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดราชบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งผู้วิจัยรับผิดชอบงานด้านความมั่นคง (ด้านการข่าวกรอง ด้านยุทธการ และด้านกิจการพลเรือน) ทำให้รับทราบปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาถึงปัญหาที่แท้จริงซึ่งนำไปสู่แนวทางในการแก้ไขและนำมาบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์แรงงานต่างด้าวในภาคการประมงทะเลกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาผลกระทบต่อความมั่นคงของแรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเลกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเลกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย งานวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Research) ตามแนวทางที่วิทยาลัยการศึกษากำหนด

2. ขอบเขตการศึกษา ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลแรงงานต่างด้าว และปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร ตลอดจนแนวคิดและทฤษฎีมาเป็นกรอบแนวทางแก้ไข

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ผู้ที่มีความชำนาญ กลุ่มผู้ประกอบการภาคการประมง และ แรงงานภาคการประมง ตลอดจนรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร บทความ การประชุม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และค้นคว้าแหล่งที่มาโดยตรง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์ที่มีผลต่อองค์กร โดยใช้การวิเคราะห์แบบ SWOT Analysis และการสร้างกลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix รวมทั้งแนวคิดและทฤษฎีเป็นเครื่องมือมาใช้ในการศึกษา

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม \ หัวข้อ	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68
กำหนดหัวข้อวิจัย	↔							
สอบการนำเสนอโครงร่าง เอกสารวิจัย		↔						
ศึกษาค้นคว้าที่มาของปัญหา			↔	↔				
การวิเคราะห์, สังเคราะห์ข้อมูล						↔	↔	
การสรุปผลการวิจัย						↔		
การนำเสนอผลการวิจัย							↔	
จัดทำรูปเล่ม								↔

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบถึงสถานการณ์แรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเลกรณีศึกษา
จังหวัดสมุทรสาคร
2. ทราบปัญหาและผลกระทบต่อความมั่นคงของแรงงานต่างด้าว
ภาคการประมงทะเลกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร
3. ทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเล
กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร

บทที่ 2

บทแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จังหวัดสมุทรสาครเป็นศูนย์กลางสำคัญของอุตสาหกรรมประมงทะเลของประเทศไทย โดยพึ่งพาแรงงานต่างด้าวจำนวนมากในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม การใช้แรงงานในภาคการประมงยังคงเผชิญปัญหา เช่น การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การละเมิดสิทธิแรงงาน และการขาดระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวควรมุ่งเน้นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงาน

รัฐบาลได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 กำหนดยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง โดยมีแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับปรับปรุง) กำหนดประเด็นด้านความมั่นคงไว้ นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้กำหนดหมวดศักยภาพความมั่นคง มีนโยบายที่ 6 เรื่องการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและการโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ นอกจากนี้ สมุดปกขาวของกองทัพบก (พ.ศ. 2567) จัดอยู่ในระดับแผนปฏิบัติของกองทัพ

สำหรับหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ขับเคลื่อนและประสานงานในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเล คือ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (กอ.รมน.จังหวัด) มีภารกิจหลัก ได้แก่ 1) เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงภายในจังหวัด เช่น ปัญหายาเสพติด ความขัดแย้งในพื้นที่ชายแดน การก่อเหตุรุนแรง หรือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ 2) บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด และสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน 3) ขับเคลื่อนงานด้านการข่าวความมั่นคง 4) ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐกับประชาชนในพื้นที่ 5) สนับสนุนและประสานภารกิจของส่วนราชการอื่นในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน เช่น ปัญหาแรงงานต่างด้าว ภัยธรรมชาติ หรือเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่

แนวคิดและทฤษฎี

การแก้ไขปัญหาระงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเลกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร เป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายด้าน เช่น กฎหมายแรงงาน เศรษฐกิจ และสิทธิมนุษยชน แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่สามารถนำมาใช้ศึกษาและพัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

1. ทฤษฎีทางกฎหมายและสิทธิมนุษยชน

1.1 แนวคิดสิทธิมนุษยชน เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับการปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของแรงงานต่างด้าว ซึ่งรวมถึงสิทธิในการทำงานอย่างปลอดภัย การได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม และการคุ้มครองจากการถูกแสวงประโยชน์หรือการค้ามนุษย์

กัญญารัตน์ ทูสาวุธ (2562)⁷ ศึกษาคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติพม่าที่ทำงานในเขตมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร และเงื่อนไขของสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติสัญชาติพม่า ที่เข้ามาทำงานในเขตมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร

สุทธิลักษณ์ แสงสุวรรณ (2558)⁸ ศึกษาสิทธิและสวัสดิการของแรงงานข้ามชาติในอาเซียน เพื่อวิเคราะห์นโยบายและมาตรการของรัฐบาลไทยที่เกี่ยวข้องกับแรงงานข้ามชาติในระดับอาเซียน

งานวิจัยดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาปัญหาและหาแนวทางพัฒนาสิทธิแรงงานข้ามชาติในบริบทของประเทศไทยได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.2 กฎหมายแรงงานและกฎหมายการเข้าเมือง (Labor Law and Immigration Law) การบังคับใช้และการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวเป็นประเด็นสำคัญในการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522⁹ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเดินทางเข้าเมือง การพำนัก และการออกจากประเทศของบุคคลต่างด้าว ตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมและตรวจสอบสถานะของแรงงานข้ามชาติ

นอกจากนี้ยังมีกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว¹⁰ เช่น พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560¹¹ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในประเทศไทย กระบวนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว รวมถึงมาตรการลงโทษในกรณีที่มีการจ้างงานโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

2. ทฤษฎีเศรษฐกิจแรงงาน

2.1 แนวคิดอุปสงค์และอุปทานแรงงาน (Concept of Labor Demand and Supply) ปัญหาแรงงานในภาคการประมงมักเกิดจากอุปทานแรงงานภายในประเทศที่ไม่เพียงพอ ส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมประมงต้องพึ่งพาแรงงานต่างด้าวเป็นหลัก สาเหตุของปัญหานี้ อาจมาจากลักษณะงานที่หนัก สภาพแวดล้อมการทำงานที่ไม่เอื้ออำนวย ค่าตอบแทนที่ไม่จูงใจเพียงพอ และการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างเศรษฐกิจที่ทำให้แรงงานต้องถอยห่างไปทำงานในภาคอุตสาหกรรมอื่นแทน

กรมประมง ศึกษาการบริหารจัดการทรัพยากรประมงทะเลภายใต้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ¹² โดยมุ่งเน้นแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรประมงให้ยั่งยืนภายใต้ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และการศึกษาปัญหาและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ศึกษาผลกระทบของการทำประมงภายใต้กฎหมายประมง : กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร¹³ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาด้านกฎหมายและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับภาคอุตสาหกรรมประมง

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าว จะช่วยให้สามารถกำหนดแนวทางการบริหารจัดการแรงงานในภาคการประมงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านแรงงาน กฎหมาย และการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมประมงในระยะยาว

2.2 แนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น (Concept of Local Economic Development) การพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจของชุมชนเพื่อส่งเสริมการจ้างงานในท้องถิ่นเป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจของชุมชนในภาคการประมง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวถึงการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนผ่านการจัดตั้งองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่น เพื่อให้คนในพื้นที่มีบทบาทในการพัฒนาการประมงของตนเอง¹⁴ และกรมประมง ศึกษาเรื่อง การพัฒนาประมงพื้นบ้านชายฝั่งในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังโดยลดต้นทุนกิจกรรมโลจิสติกส์ เพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน¹⁵ ซึ่งมุ่งเน้นการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในภาคประมงพื้นบ้าน โดยการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว

การนำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ที่พึ่งพาแรงงานต่างด้าวสูง เช่น จังหวัดสมุทรสาคร อาจช่วยให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และลดแรงกดดันจากปัญหาการขาดแคลนแรงงานในระยะยาว

3. ทฤษฎีการบริหารจัดการแรงงาน

3.1 แนวคิดการจัดการแรงงานต่างด้าว (Concept of Migrant Labor Management) ประเทศไทยมีการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวให้เป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ และหลักเกณฑ์การทำงานของคนต่างด้าวตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560¹¹ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น หลักเกณฑ์การทำงานของคนต่างด้าว การประกอบธุรกิจนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงาน เป็นต้น โดยกรมการจัดหางาน¹⁶ วิเคราะห์แนวทางการกำกับดูแลแรงงานข้ามชาติ ทั้งในด้านการจดทะเบียน การออกใบอนุญาตทำงาน และมาตรการป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมาย และ ภัคสิริ แอนิหน (2561)¹⁷ ศึกษาแนวทางการจัดการแรงงานต่างด้าวในบริบทของประเทศไทย โดยครอบคลุมทั้งมิติด้านกฎหมาย เศรษฐกิจ และสังคม

การนำแนวคิดการจัดการแรงงานต่างด้าวมาใช้ในอุตสาหกรรมที่พึ่งพาแรงงานข้ามชาติสูง เช่น ภาคการประมงทะเล จะช่วยให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ลดปัญหาแรงงานผิดกฎหมาย และสร้างเสถียรภาพด้านแรงงานในระยะยาว

3.2 แนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Concept of Stakeholder Participation) แนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เน้นความสำคัญของการประสานงานระหว่าง หน่วยงานภาครัฐ นายจ้าง แรงงาน และองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว การบูรณาการความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนจะช่วยให้เกิดการกำกับดูแลที่เป็นธรรม ลดความขัดแย้ง และสร้างความยั่งยืนให้กับตลาดแรงงาน จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เรื่อง บทเรียนการทำงานแบบมีส่วนร่วมในการบริหารราชการ ประจำปี พ.ศ. 2561¹⁸ สรุปแนวทางการบริหารงานภาครัฐโดยอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน และรายงานขององค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM) ประเทศไทย เรื่อง ยุทธศาสตร์ไอโอเอ็มประจำประเทศไทย¹⁹ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยผ่านความร่วมมือระดับประเทศและระดับนานาชาติ

การนำแนวทางนี้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในภาคการประมงทะเล โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก เช่น จังหวัดสมุทรสาคร จะช่วยให้เกิดการพัฒนานโยบายที่เหมาะสมและลดปัญหาความขัดแย้งด้านแรงงานในระยะยาว

4. ทฤษฎีด้านการพัฒนาสังคม

4.1 แนวคิดการบูรณาการทางสังคม (Concept of Social Integration)

การบูรณาการทางสังคมเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้น การสร้างความเข้าใจและยอมรับ ระหว่างแรงงานต่างด้าวและชุมชนท้องถิ่น เพื่อลดความขัดแย้งทางสังคมและวัฒนธรรม อันเกิดจากความแตกต่างด้านภาษา วิถีชีวิต ความเชื่อ และระบบเศรษฐกิจของแรงงานข้ามชาติ กับชุมชนที่พำนักอยู่

อภิชาติ จำรัสฤทธิ์รักษ์ และคณะ (2559)²⁰ ศึกษารูปแบบการบูรณาการทางสังคมของแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์สุขภาวะและความเป็นอยู่ การปรับตัวและทักษะ และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมของแรงงานเหล่านี้

ไพรินทร์ มากเจริญ (2561) ศึกษาเรื่อง สถานการณ์แรงงานพม่า ในจังหวัดนครปฐม : ปัญหาและการอยู่ร่วมกันในชุมชน²¹ โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งและแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างแรงงานพม่าและชุมชนท้องถิ่น

การนำแนวทางเหล่านี้ไปใช้กับแรงงานต่างด้าวในภาคการประมง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก เช่น จังหวัดสมุทรสาคร จะช่วยลดความขัดแย้งทางสังคม สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างแรงงานและชุมชน และส่งเสริมให้เกิดสังคมที่อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติและยั่งยืน

4.2 แนวคิดการพัฒนาชุมชน (Concept of Community Development)

แนวคิดนี้เน้น การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เพื่อสร้างโอกาสให้แรงงานสามารถเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจและการศึกษา รวมถึงการลดความขัดแย้งระหว่างแรงงานต่างด้าวและประชากรในท้องถิ่น

บุญยิ่ง ประทุม (2566) อธิบายหลักการพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน และแนวทางการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจัดทำเอกสารประกอบการสอนวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน²²

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2560) ศึกษา แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน²³ ซึ่งนำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการชุมชน และบทบาทของชุมชนในการร่วมพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ

การนำแนวทางดังกล่าวไปปรับใช้ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก เช่น จังหวัดสมุทรสาคร จะช่วยให้ชุมชนสามารถจัดการแรงงานข้ามชาติได้อย่างเป็นระบบ ลดความขัดแย้งทางสังคม และส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

5. ทฤษฎีด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน

5.1 แนวคิดการประมงที่ยั่งยืน (Concept of Sustainable Fisheries)

การประมงที่ยั่งยืน หมายถึง การจัดการทรัพยากรทางทะเลและแรงงานในภาคประมงควบคู่กัน เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและการสร้างความมั่นคงให้แก่แรงงานและนายจ้างในระยะยาว จากรายงานของกรมประมง เรื่อง เป้าหมายการพัฒนาการประมงอย่างยั่งยืนของไทย²⁴ กล่าวถึงแนวทางของประเทศไทยในการจัดการประมงให้เกิดความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นแนวคิดหลักที่ยั่งยืนของการประมงและรายงาน เรื่อง การจัดการทรัพยากรประมงโดยใช้แนวทางเชิงระบบนิเวศของ SEAFDEC (Southeast Asian Fisheries Development Center)²⁵ ที่เน้นการใช้แนวทางทางนิเวศวิทยาในการบริหารจัดการทรัพยากรประมงและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

แนวทางเหล่านี้หากนำมาใช้ในจังหวัดสมุทรสาครซึ่งเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมประมงไทย จะช่วยให้ภาคประมงมีความมั่นคงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

5.2 แนวคิด Triple Bottom Line (TBL) และการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวทางสามประการ คือ แนวคิดทางธุรกิจที่ระบุว่าบริษัทต่าง ๆ ควรมุ่งมั่นที่จะวัดผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม นอกเหนือจากผลการดำเนินงานทางการเงิน มากกว่าจะมุ่งเน้นแต่การสร้างกำไรหรือแนวทางมาตรฐานเพียงอย่างเดียว

John Elkington (1997) ได้นำเสนอแนวคิด Triple Bottom Line (TBL)²⁶ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในภาคธุรกิจและการบริหารจัดการแรงงาน โดยเน้นความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา (2566)²⁷ กล่าวถึงแนวทางการปรับปรุงกระบวนการดำเนินธุรกิจให้เกิดความยั่งยืนโดยประยุกต์ใช้แนวคิด TBL ควบคู่กับหลักเศรษฐกิจพอเพียง

การประยุกต์ใช้แนวคิด TBL ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครจังหวัดสมุทรสาครเป็นศูนย์กลางของแรงงานต่างด้าวและอุตสาหกรรมประมง แนวคิด Triple Bottom Line สามารถนำมาใช้เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ส่งเสริมสวัสดิการ และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนต้องร่วมมือกันในการดำเนินมาตรการที่สอดคล้องกับแนวคิดนี้ การใช้แนวทาง Triple Bottom Line ในการบริหารแรงงานและภาคการประมง จะช่วยให้เกิดความสมดุลและความยั่งยืนระยะยาว ทั้งในแง่ของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้าวรรณกรรมวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหาระงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเลกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร พบงานวิจัย/วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาใกล้เคียงและสามารถนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาได้ ดังนี้

1. งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการแรงงานต่างด้าวภาคการประมงของประเทศไทย

1.1 วีระชาติ แสงทวี (2563) ศึกษาเรื่อง การจัดการแรงงานต่างด้าวภาคการประมงของประเทศไทย²⁸ พบว่า ด้านวิธีการ การดำเนินการ การจัดการแรงงานต่างด้าวกิจการประมงทะเลอยู่ในความรับผิดชอบหลายหน่วยงาน มีความซ้ำซ้อนขาดการบูรณาการข้อมูลที่เชื่อมโยงกัน

1.2 นฤทธิ ฤทธิ์คำรพ, พรชัย เทพปัญญา และนรินทร์ สังข์รักษา (2555) ศึกษาเรื่อง การพัฒนานโยบายและมาตรการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าวในภาคประมงทะเล²⁹ พบว่า บริบทของนโยบายและมาตรการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าวในภาคประมงทะเล พบว่า นโยบายและมาตรการแต่ละช่วงยังมีทิศทางที่ไม่ชัดเจนแน่นอน และรัฐบาลแต่ละสมัยมีนโยบายและมาตรการที่แตกต่างกัน ทำให้แรงงานต่างด้าวภาคประมงทะเลยังไม่ได้รับความคุ้มครองสิทธิเท่าที่ควร

1.3 จิรศักดิ์ บางท่าไม้, สุพจน์ บุญวิเศษ และสุทธนู ศรีไสย์ (2561) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยสภาพปัญหาการจัดการแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลของประเทศไทย³⁰ พบว่า ปัญหาด้านการจัดการแรงงานต่างด้าว มีปัญหาอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.81

สรุปได้ว่า นโยบายภาครัฐในการจัดการแรงงานต่างด้าวภาคการประมงของประเทศไทย ศึกษาปัญหาและข้อจำกัดของการนำนโยบายภาครัฐไปใช้ในการจัดการแรงงานต่างด้าวภาคการประมงของประเทศไทย

2. งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนานโยบายและมาตรการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าวในภาคประมงทะเล

2.1 นฤทธิ ฤทธิ์คำรพ, พรชัย เทพปัญญา และนรินทร์ สังข์รักษา (2555) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนานโยบายและมาตรการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าวในภาคประมงทะเล”²⁹ พบว่า 1) บริบทของนโยบายและมาตรการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าวในภาคประมงทะเล พบว่า นโยบายและมาตรการแต่ละช่วงยังมีทิศทางที่ไม่ชัดเจนแน่นอน และรัฐบาลแต่ละสมัยมีนโยบายและมาตรการที่แตกต่างกัน ทำให้แรงงานต่างด้าวภาคประมงทะเลยังไม่ได้รับความคุ้มครองสิทธิเท่าที่ควร 2) ปัญหาและอุปสรรคของ

นโยบายและมาตรการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าวในภาคประมงทะเล พบว่า นโยบายและมาตรการดังกล่าวยังทำได้ไม่ทั่วถึง ทำให้แรงงานต่างด้าวภาคประมงทะเลไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าที่ควร

2.4 วีระชาติ แสงทวี (2563) ศึกษาเรื่อง การจัดการแรงงานต่างด้าวภาคการประมงของประเทศไทย²⁸ พบว่า ข้อมูลด้านด้านแรงงานผิดกฎหมายในช่วงระหว่างปี 2559 - 2562 จำนวนคดีการทำประมงผิดกฎหมาย ทั้งคดีแรงงานและคดีประมง เป็นจำนวนถึง 5,135 คดี ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านความเชื่อมั่นจากนานาชาติ ซึ่งอาจก่อให้เกิดการคว่ำบาตรในการซื้อสินค้าภาคประมงจากประเทศไทย

สรุปได้ว่าบริบทของนโยบายและมาตรการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าวในภาคประมงทะเล โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนานโยบายและมาตรการรวมถึงปัญหาและอุปสรรคของนโยบายดังกล่าว เพื่อหาแนวทางในการพัฒนานโยบายและมาตรการที่มีประสิทธิภาพ

3. งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยสภาพปัญหาการจัดการแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลของประเทศไทย

จิรศักดิ์ บางท่าไม้, สุพจน์ บุญวิเศษ, สุทนต์ ศรีไสย์ (2561) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยสภาพปัญหาการจัดการแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลของประเทศไทย³⁰ พบว่า ปัจจัยสภาพปัญหาการจัดการแรงงานต่างด้าว ในด้านนโยบายรัฐและด้านการจัดการมีปัญหาอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.76 และ 3.81 ส่วนปัญหาด้านความมั่นคงในภาพรวม พบว่ามี 3 ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสาธารณสุข 2) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และ 3) ด้านความมั่นคงของมนุษย์ มีปัญหาอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเป็น 3.81, 3.70 และ 3.64 ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่า มี 21 ประเด็นเป็นองค์ประกอบสำคัญสามารถนำมาจัดทำเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาเร่งด่วน และมีข้อเสนอที่เหมาะสม 5 แนวทาง

4. งานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาหลักปฏิบัติแรงงานต่างด้าวในธุรกิจประมงทะเล

4.1 พลอยไพลิน มูลมี (2562) ศึกษาเรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการทำประมงทะเลและแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ³¹ พบว่า ปัญหาในเรื่องของการคุ้มครองแรงงานประมงทะเล ประกอบด้วย ปัญหาการจ้างแรงงานสภาพการทำงานและค่าจ้าง ปัญหาการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของแรงงานต่างด้าว ปัญหาการจัดสวัสดิการและความปลอดภัยแก่คนต่างด้าวไร้ฝีมือในธุรกิจประมงทะเล และปัญหามาตรการ

การลงโทษนายจ้างเกี่ยวกับการทำงานและการคุ้มครองแรงงาน ทั้งแรงงานประมงที่เป็นคนไทยหรือแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ

4.2 ศักดิ์ดา โชตะยากฤต, เอกพร รักความสุข, และ ศรุตา สมพอง (2555) ศึกษาเรื่อง บทบาทของกรมประมงในการแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ในแรงงานประมง³² พบว่า 1) แรงงานต่างด้าวในภาคประมงทะเลเป็นแหล่งที่มีปัญหาการค้ามนุษย์ 2) วิธีการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของรัฐบาลไทยขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบังคับใช้กฎหมายและกฎหมายไม่สามารถจะปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศได้ จึงทำให้ไทยถูกสหรัฐอเมริกาจัดประเทศไทยกระทำผิดกฎหมายการค้ามนุษย์ให้อยู่อันดับ Tier 3 และมีการทำประมงที่ผิดกฎหมาย จึงได้รับใบเหลืองจากสหภาพยุโรป 3) กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ไม่มีสภาพบังคับได้จริงที่จะทำให้สอดคล้องกับกฎหมายเกี่ยวกับการประมงระหว่างประเทศ 4) ปัญหาการค้ามนุษย์เป็นผลมาจากการขาดการบูรณาการหน้าที่ของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง และ 5) ปัญหาการค้ามนุษย์เป็นผลสืบเนื่องมาจากความโลภทางเศรษฐกิจ

4.3 นฤทธิ ฤทธิ์คำพร, พรชัย เทพปัญญา และนรินทร์ สังข์รักษา (2555) ศึกษาเรื่อง การพัฒนานโยบายและมาตรการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าวในภาคประมงทะเล²⁹ ได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนานโยบายและมาตรการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าวในภาคประมงทะเล จะต้องมีความชัดเจนและรับฟังปัญหาข้อเสนอแนะของทุกภาคส่วน รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐต้องบูรณาการทำงานร่วมกัน ตลอดจนนโยบายและมาตรการดังกล่าว แรงงานต่างด้าวภาคประมงทะเลจะต้องเข้าถึงสิทธิอย่างทั่วถึงและได้รับการคุ้มครองสิทธิอย่างเสมอภาคโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ

สรุปบทบาทของกรมประมงในการแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ในแรงงานประมง สรุปว่าสภาพปัญหาและผลกระทบของการใช้แรงงานต่างด้าวในธุรกิจประมงทะเลของไทยรวม ถึงการปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานสากล เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการจัดการแรงงานต่างด้าวในภาคประมง

สรุปสิ่งที่ได้จากการทบทวน

การแก้ไขปัญหาระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวในภาคการประมงทะเลกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการความร่วมมือ การปรับปรุงกระบวนการจัดการ และการเสริมสร้างศักยภาพในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ การพัฒนาระบบการจัดการแรงงานที่โปร่งใสและยั่งยืน จะช่วยลดปัญหาในระยะยาวและสร้างความมั่นคงให้แก่เศรษฐกิจภาคการประมงของประเทศต่อไป

บทที่ 3

บทวิเคราะห์

สถานการณ์แรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเลกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร

จังหวัดสมุทรสาครเป็นศูนย์กลางสำคัญของอุตสาหกรรมประมงทะเลของประเทศไทย โดยพึ่งพาแรงงานต่างด้าวจำนวนมากในการดำเนินงาน ปัจจุบันแรงงานเหล่านี้กำลังเผชิญกับปัญหาการต่ออายุใบอนุญาตทำงานและหนังสือคนประจำเรือที่ล่าช้า ส่งผลให้ส่งผลให้แรงงานไม่สามารถออกเรือได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เรือประมงจำนวนมากต้องหยุดดำเนินการและจอดเทียบท่า ซึ่งอาจกระทบต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นและความมั่นคงทางอาหารของประเทศ

ข้อมูลจากสำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร ไตรมาส 3 ปี 2567 (กรกฎาคม - กันยายน 2567)³³ สามารถจำแนกคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567) ได้ดังนี้

1. คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน จำนวน 292,577 คนจำแนกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

1.1 คนต่างด้าวตลอดชีพ ได้แก่ คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานให้อยู่ในราชอาณาจักรและทำงานตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับ 322 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 จากข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 พบว่า ไม่มีคนต่างด้าวประเภทตลอดชีพที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลืออยู่

1.2 คนต่างด้าวมาตรา 59 ประเภททั่วไป ได้แก่ คนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยมิใช่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางผ่าน และ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกำหนดในกฎกระทรวงมี จำนวน 4,365 คน

1.3 คนต่างด้าวมาตรา 59 นำเข้า MOU ได้แก่ คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทย กับ รัฐบาลประเทศต้นทาง จำนวน 39,307 คน

1.4 คนต่างด้าวมาตรา 62 ประเภทส่งเสริมการลงทุน ได้แก่ คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน กฎหมายปิโตรเลียม หรือกฎหมายอื่น จำนวน 330 คน

1.5 คนต่างด้าวมาตรา 63 ประเภทชนกลุ่มน้อย ได้แก่ คนต่างด้าวที่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติและกระทรวงมหาดไทย ได้ออกเอกสารเพื่อรอพิสูจน์สถานะยื่นขอใบอนุญาตทำงาน จำนวน 6,139 คน

1.6 คนต่างด้าวมาตรา 63 ประเภทตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2565 ได้แก่ คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่หลบหนีเข้าเมืองได้รับผ่อนผันให้ทำงานและอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามมติคณะรัฐมนตรีได้ผ่านการพิสูจน์สัญชาติและปรับสถานการณ์เข้าเมืองถูกกฎหมายเรียบร้อยแล้ว จำนวน 167,360 คน

1.7 คนต่างด้าวมาตรา 63 ประเภทตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2566 ได้แก่ คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่หลบหนีเข้าเมืองได้รับผ่อนผันให้ทำงานและอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามมติคณะรัฐมนตรีได้ผ่านการพิสูจน์สัญชาติและปรับสถานการณ์เข้าเมืองถูกกฎหมายเรียบร้อยแล้ว จำนวน 75,076 คน

2. คนต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา) ในจังหวัดสมุทรสาคร มีจำนวนทั้งสิ้น 281,677 คน จำแนกเป็นแรงงานต่างด้าว สัญชาติเมียนมา จำนวน 265,673 คน (ร้อยละ 94.32) ลาว จำนวน 9,561 คน (ร้อยละ 3.39) และ กัมพูชา จำนวน 6,439 คน (ร้อยละ 2.29) โดยมีแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงจำนวน 2,047 คน **สถานการณ์เรือประมงในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร**

สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรสาครระบุว่า ในปี 2567 จังหวัดสมุทรสาครมีเรือประมงพาณิชย์ที่ได้รับใบอนุญาตทำการประมงในอ่าวไทย จำนวน 4,273 ลำ จากจำนวนเรือที่ได้รับใบอนุญาตทั้งหมดทั่วประเทศ 8,954 ลำ กลุ่มเรือประมงพาณิชย์ที่ใช้เครื่องมือประมงประสิทธิภาพสูงมี 7 ประเภท ได้แก่ อวนลากคู่ อวนลากแผ่นตะเฆ่ อวนลากคานถ่าง อวนล้อมจับ อวนล้อมจับปลากะตัก อวนครอบปลากะตักอวนซ้อน/ยกปลากะตัก ในจำนวนนี้ มีเรือประมง 416 ลำ ที่ใช้งานเครื่องมือเหล่านี้ แบ่งตามขนาดตันกรอส ดังนี้

1. ขนาด 0.00 - 39.99 ตันกรอส : 187 ลำ
2. ขนาด 40.00 - 79.99 ตันกรอส : 147 ลำ
3. ขนาด 80.00 - 119.99 ตันกรอส : 61 ลำ
4. ขนาด 120.00 - 149.99 ตันกรอส : 7 ลำ

ปัญหาแรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเลกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร

จากการศึกษาข้อมูล เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบปัญหาในหลายด้านสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านเอกสารและสถานะทางกฎหมาย แรงงานจำนวนหนึ่งขาดเอกสารหรือการจดทะเบียนอย่างถูกต้อง ส่งผลให้สถานะไม่ชัดเจน และไม่สามารถเข้าถึงสิทธิที่พึงมีได้เต็มที่ เนื่องจากกระบวนการทางกฎหมายมีความซับซ้อน
2. ปัญหาด้านกฎหมายและการคุ้มครองสิทธิ กฎระเบียบมีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงบ่อย การให้คำปรึกษาทางกฎหมายยังไม่ทั่วถึง ทำให้แรงงานขาดความรู้เกี่ยวกับสิทธิที่ควรได้รับ
3. ปัญหาด้านสวัสดิการและการเข้าถึงบริการสาธารณะ แรงงานที่ไม่มีเอกสารครบถ้วนไม่สามารถเข้าถึงบริการสุขภาพและประกันสังคมได้ อีกทั้งยังประสบอุปสรรคด้านภาษาและวัฒนธรรมในการรับข้อมูลและใช้บริการ
4. ปัญหาด้านความปลอดภัยในการทำงานและสุขภาพ สภาพการทำงานบนเรือและท่าเรือมีความเสี่ยงสูงทั้งจากสภาพอากาศและอุปกรณ์ที่ไม่ได้รับการบำรุงรักษาเพียงพอ อีกทั้งขาดการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยและการป้องกันอุบัติเหตุ
5. ปัญหาด้านเศรษฐกิจและรายได้ รายได้จากประมงทะเลมีความผันผวนตามฤดูกาลและสภาพตลาด แรงงานบางรายถูกเอารัดเอาเปรียบในเรื่องค่าจ้างและเงื่อนไขการจ้างงานที่ไม่เป็นธรรม
6. ปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรม ความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมทำให้แรงงานรู้สึกโดดเดี่ยว ไม่สามารถรวมกลุ่มหรือเข้ากับชุมชนได้ อีกทั้งยังเผชิญกับการเหยียดหรือการแบ่งแยกจากสังคมท้องถิ่น
7. ปัญหาด้านอาชญากรรม แรงงานที่มีสถานะไม่ชัดเจนตกเป็นเป้าหมายของขบวนการค้ามนุษย์ การลักลอบขนแรงงานผิดกฎหมาย และการเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง รวมถึงการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมนิยมโดยมิชอบ การกักขัง การฉ้อโกง และความเกี่ยวพันกับเครือข่ายอาชญากรรม ส่งผลให้แรงงานเผชิญกับความรุนแรง การคุกคาม และการสูญเสียสิทธิที่พึงมี

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความชำนาญ กลุ่มผู้ประกอบการภาคการประมง และแรงงานภาคการประมง ตามผนวก ก สรุปได้ดังนี้

1. ด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย พบว่า กฎหมายมีหลายฉบับ เข้าใจยาก และไม่ครอบคลุมการปฏิบัติจริง ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เพียงพอ การบังคับใช้กฎหมายล่าช้า ไม่ทั่วถึง มีช่องโหว่ในการบังคับใช้ มีความพยายามบังคับใช้กฎหมายแบบเข้มงวดเกินความเหมาะสม จนอาจกระทบผู้ประกอบการ แนวทางการแก้ไข ปรับปรุงบทลงโทษให้เหมาะสม ไม่รุนแรงจนเกินไป ลดข้อจำกัดเรื่อง “ห้วงเวลา” ของการขออนุญาตทำงาน ส่งเสริมการอบรมเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2. ด้านเศรษฐกิจและแรงจูงใจในการทำงาน พบว่า ค่าใช้จ่ายในการทำประมง สูงมาก เช่น ค่าบำรุงรักษา ค่าน้ำมัน ค่าแรงสูง รายได้แรงงานบางครั้งไม่สอดคล้องกับ ต้นทุนชีวิต ลักษณะงานประมงหนัก ไม่มีแรงจูงใจ แนวทางการแก้ไข ได้แก่ เพิ่มค่าตอบแทน สวัสดิการ และวันหยุดลดต้นทุนด้านอื่น เช่น อาหาร ที่พัก และค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้อง

3. ด้านสิทธิแรงงานและสวัสดิการ พบว่า แรงงานบางกลุ่มยังไม่ได้รับ สวัสดิการที่เท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่กับนายจ้าง แม้จะมีบทลงโทษสูง แต่บางรายยังคงมีปัญหา การละเมิดสิทธิ แนวทางการแก้ไข ส่งเสริมให้นายจ้างปฏิบัติตามมาตรฐานเดียวกัน พัฒนาระบบประกันสุขภาพและความช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วย

4. ด้านกระบวนการจ้างงานและการบริหารจัดการแรงงาน พบว่า ขั้นตอน เอกสารยุ่งยาก ซับซ้อน มีหลายหน่วยงานเกี่ยวข้อง ค่าใช้จ่ายสูง ต้องพึ่งนายหน้า แนวทางการแก้ไข จัดตั้งระบบ “One Stop Service” ลดขั้นตอนและรวมหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องปรับปรุงระบบออนไลน์ให้แรงงานหรือนายจ้างสามารถดำเนินการได้ง่ายขึ้น

5. ด้านเทคโนโลยีและการบริหารจัดการแรงงาน พบว่า การใช้เทคโนโลยี ในระบบการจัดการแรงงานยังมีน้อย ระบบติดตามแรงงานหรือเรือบางส่วนยังมีช่องโหว่ แนวทางการแก้ไข ขยายการใช้ระบบ VMS, GPS และ Digital ID ในการติดตามแรงงาน ใช้ AI หรือแพลตฟอร์มดิจิทัลในการจัดเก็บข้อมูลแรงงานแบบเรียลไทม์ (Real-Time)

6. ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ พบว่า รัฐบาลประเทศเพื่อนบ้าน มีนโยบายแตกต่างกัน ส่งผลให้การบริหารแรงงานต่างด้าวไม่มีความชัดเจนและเสถียรภาพ ขาดการบูรณาการข้อมูลข้ามประเทศ และการติดตามแรงงานเมื่อเดินทางเข้าออก จากต้นทาง แนวทางการแก้ไข จัดทำ MOU ด้านแรงงาน ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน อย่างจริงจัง ผลักดันให้มีมาตรการระหว่างประเทศ เช่น ข้อตกลงทางการค้ากับ EU, IUU, ILO ที่กดดันให้ทุกฝ่ายปฏิบัติตามมาตรฐานแรงงานสากล

7. ด้านสังคมและชุมชน พบว่า บางชุมชนมีความรู้สึกลัวแรงงานต่างด้าว “แย่งงาน” และ “แย่งพื้นที่” ปัญหาการทะเลาะวิวาท ยาเสพติด หรือพฤติกรรม ไม่เหมาะสมบางกรณีทำให้ชุมชนไม่ไว้วางใจ ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา ทำให้การอยู่ร่วมกันมีความท้าทาย แนวทางการแก้ไข ส่งเสริมให้ หน่วยงานรัฐสร้างความเข้าใจ และจัดกิจกรรมร่วมกันในชุมชน ใช้ “วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา” เป็นเครื่องมือเชื่อมความสัมพันธ์ ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวมีส่วนร่วมในชุมชน เช่น กิจกรรมวันสำคัญ สาธารณประโยชน์

8. ด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมประมง พบว่า การใช้แรงงานต่างด้าวบางกลุ่มที่ไม่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศทะเล เช่น การทิ้งขยะหรือการทำลายปะการัง การใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำผิดประเภท การเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีในอุตสาหกรรมทำให้ “แรงงานขาดแคลน” เนื่องจากงานเปลี่ยนรูปแบบ แนวทาง การแก้ไข สร้างแนวทางร่วมระหว่างภาครัฐและต่างประเทศ (เช่น MOU ด้านแรงงาน) ให้ความรู้ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่แรงงาน สนับสนุนเทคโนโลยีการทำประมงที่ยั่งยืน

9. ด้านการป้องกันการค้ามนุษย์และแรงงานผิดกฎหมาย พบว่า มีการค้า มนุษย์และแรงงานผิดกฎหมายลดลงแล้ว แต่ยังมีความเสี่ยงจากเรือที่ไม่ได้เข้าสู่ระบบ แรงงานบางกลุ่มยังถูกล่อลวงหรือหลอกใช้ แนวทางการแก้ไข บังคับให้ “ทุกเรือ” เข้าระบบตาม มาตรา 285 ของกฎหมาย ใช้เทคโนโลยี เช่น GPS, VMS ตรวจสอบเรือ แบบเรียลไทม์ บูรณาการข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและระหว่างประเทศ

10. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ในภาคประมง จากการสัมภาษณ์ พบว่า ควรลดขั้นตอนการทำเอกสาร ควบคุมแรงงาน โดยใช้เทคโนโลยีให้มากขึ้น กรมประมงควรเป็น “หน่วยงานหลัก” ในการดูแลแรงงาน ในภาคประมงโดยตรงบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นระบบเดียว

ผลกระทบต่อความมั่นคงของแรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเลกรณีศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร

1. ผลกระทบต่อความมั่นคง สถานะแรงงานที่ไม่แน่นอนส่งผลให้เกิด ความไม่มั่นคงทั้งด้านการจ้างงานและชีวิตประจำวัน รายได้ที่ผันผวนและสวัสดิการ ที่ไม่ครบถ้วนก่อให้เกิดความวิตกกังวลและความเครียดในหมู่แรงงาน

2. ผลกระทบด้านกฎหมายและสิทธิ แรงงานที่ขาดเอกสารหรือมีสถานะ ไม่ชัดเจนไม่สามารถเข้าถึงการคุ้มครองตามกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด แต่ไม่สม่ำเสมอเอื้อต่อการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง

3. ผลกระทบด้านสวัสดิการและบริการสาธารณะ การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพและประกันสังคมถูกจำกัดส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ขณะเดียวกันการขาดข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิทำให้แรงงานไม่สามารถใช้บริการของรัฐได้อย่างเต็มที่

4. ผลกระทบด้านความปลอดภัยในการทำงานและสุขภาพ สภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัยเพิ่มความเสี่ยงต่ออุบัติเหตุ ขาดการตรวจสุขภาพและการดูแลอย่างเหมาะสมส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ

5. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและรายได้ รายได้ที่ไม่แน่นอนก่อให้เกิดความลำบากทางเศรษฐกิจต่อแรงงานและครอบครัว การถูกเอารัดเอาเปรียบด้านค่าจ้างลดโอกาสในการพัฒนาทักษะและการลงทุนในอนาคต

6. ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม แรงงานรู้สึกโดดเดี่ยวจากความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม การถูกแบ่งแยกจากชุมชนท้องถิ่นกระทบต่อคุณภาพชีวิตและลดโอกาสในการสร้างเครือข่ายทางสังคม

7. ผลกระทบด้านการบังคับใช้กฎหมายและการควบคุมของรัฐ ระบบตรวจสอบที่มีช่องโหว่ทำให้การจ้างงานผิดกฎหมายยังดำเนินอยู่ ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายสร้างความสับสนและทำให้การคุ้มครองสิทธิแรงงานไม่เพียงพอ

8. ผลกระทบด้านอาชญากรรม การค้ามนุษย์และขบวนการลักลอบขนแรงงานสร้างความเสี่ยงและความไม่ปลอดภัย แรงงานตกเป็นเหยื่อของการฉ้อโกง เรียกเก็บค่าธรรมเนียมโดยมิชอบ และเผชิญกับการคุกคาม ความรุนแรง หรือการลักพาตัว ในสภาพแวดล้อมที่ขาดการควบคุม นอกจากนี้ อาชญากรรมภายในเครือข่ายแรงงานยังส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและการไม่ไว้วางใจกันภายในกลุ่ม

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

การวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้วย SWOT Analysis

1. จุดแข็ง (Strengths)

1.1 เป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมประมงที่ใหญ่ที่สุดในไทย จังหวัดสมุทรสาครมีจำนวนโรงงานแปรรูปอาหารทะเลและท่าเรือประมงขนาดใหญ่จำนวนมาก ส่งผลให้เป็นศูนย์กลางการจ้างงานแรงงานต่างด้าวที่สำคัญของประเทศ มีเครือข่ายผู้ประกอบการที่สามารถร่วมมือกับภาครัฐในการพัฒนามาตรฐานแรงงานและส่งเสริมการจ้างงานที่เป็นธรรม

1.2 มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับแรงงานต่างด้าว จังหวัดสมุทรสาคร มีศูนย์บริการแรงงานต่างด้าว เช่น ศูนย์ One Stop Service (OSS) ที่ช่วยให้แรงงานสามารถขึ้นทะเบียนและขอใบอนุญาตทำงานได้ง่ายขึ้น มีโรงพยาบาลและสถานพยาบาลที่สามารถให้บริการแรงงานต่างด้าวได้โดยเฉพาะ เช่น โรงพยาบาลสมุทรสาครที่มีการให้บริการด้านสาธารณสุขสำหรับแรงงานข้ามชาติ

1.3 มีหน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ที่ทำงานเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ มีหน่วยงานรัฐ เช่น กรมการจัดหางาน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรมประมง และ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่เข้ามากำกับดูแลแรงงานต่างด้าว องค์กร NGOs เช่น Migrant Worker Rights Network (MWRN) และ Stella Maris Seafarer's Center ช่วยให้แรงงานสามารถเข้าถึงข้อมูลด้านสิทธิแรงงาน และความช่วยเหลือทางกฎหมาย

1.4 มีระบบความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ ภาครัฐมีความร่วมมือกับภาคเอกชนในการแก้ไขปัญหาด้านแรงงาน เช่น การตรวจสอบสถานประกอบการและการกำหนดมาตรฐานแรงงานที่สอดคล้องกับข้อกำหนดสากล ไทยได้รับการสนับสนุนจากองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) และ สหภาพยุโรป (EU) ในการพัฒนามาตรฐานแรงงานในอุตสาหกรรมประมง

1.5 มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการแรงงานต่างด้าว มีการใช้ Digital ID, ระบบติดตามเรือ (VMS) และระบบ GPS เพื่อลดปัญหาการค้ามนุษย์และแรงงานผิดกฎหมายระบบลงทะเบียนแรงงานผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลช่วยให้ ภาครัฐสามารถติดตามสถานะของแรงงานได้แบบเรียลไทม์ (Real-Time)

1.6 มีการออกมาตรการเชิงรุกเพื่อลดปัญหาการละเมิดสิทธิแรงงาน มีการดำเนินโครงการเพื่อลดปัญหาแรงงานบังคับและการใช้แรงงานเด็กในภาคประมง มีมาตรการส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้าถึงสิทธิพื้นฐาน เช่น การประกันสุขภาพ การศึกษา และการคุ้มครองทางกฎหมาย

2. จุดอ่อน (Weaknesses)

2.1 การบังคับใช้กฎหมายแรงงานในภาคประมงยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ กฎหมายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว เช่น พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 และ พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. 2558 แม้จะมีบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิแรงงาน แต่การบังคับใช้กฎหมายยังมีความล่าช้า และบางพื้นที่ยังมีเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ขาดความโปร่งใส เจ้าหน้าที่ตรวจสอบแรงงานยังมีจำนวนจำกัด ทำให้การตรวจสอบสภาพการทำงานบนเรือประมงไม่สามารถทำได้อย่างทั่วถึง

2.2 ระบบการจดทะเบียนแรงงานยังมีขั้นตอนที่ซับซ้อนและใช้เวลานาน กระบวนการขึ้นทะเบียนแรงงานและต่ออายุใบอนุญาตทำงานต้องผ่านหลายหน่วยงาน ทำให้เกิดความล่าช้า และแรงงานบางส่วนอาจถูกบังคับให้ทำงานในสถานะผิดกฎหมาย เนื่องจากใบอนุญาตหมดอายุ ค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนแรงงานผ่านระบบ MOU (Memorandum of Understanding) ระหว่างไทยกับประเทศต้นทางยังค่อนข้างสูง ทำให้แรงงานบางส่วนไม่สามารถเข้าสู่ระบบที่ต้องการได้

2.3 แรงงานบางส่วนขาดความเข้าใจในสิทธิของตนเอง และมีปัญหาเรื่องภาษา แรงงานต่างด้าวจำนวนมากไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ สิทธิแรงงาน ค่าจ้างขั้นต่ำ และมาตรฐานสวัสดิการที่ควรได้รับ ทำให้พวกเขาตกเป็นเหยื่อของการเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ปัญหาเรื่อง ภาษา โดยเฉพาะในกลุ่มแรงงานเมียนมา และกัมพูชา ทำให้แรงงานไม่สามารถสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ หรือทำความเข้าใจกับเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของตนเองได้ ขาดแหล่งข้อมูลและศูนย์บริการแรงงานที่สามารถให้คำแนะนำด้านกฎหมายและสวัสดิการเป็นภาษาของแรงงาน

2.4 ข้อจำกัดด้านสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าว ที่พักอาศัยของแรงงานต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาครบางส่วนยังมีสภาพแออัดและไม่ได้มาตรฐาน ส่งผลต่อสุขอนามัยและความปลอดภัย แรงงานบางส่วนยัง เข้าไม่ถึงระบบประกันสุขภาพและการรักษาพยาบาลที่เหมาะสม เนื่องจากขาดเอกสารหรือไม่ได้ลงทะเบียนในระบบประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว

2.5 การพึ่งพานายหน้าและเครือข่ายจัดหางานผิดกฎหมาย แรงงานต่างด้าวจำนวนมากต้องพึ่งพานายหน้าในการเข้ามาทำงาน ซึ่งอาจถูกเรียกเก็บค่าหัวคิวที่สูงเกินควร และบางกรณีอาจถูกหลอกให้ทำงานในเงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรม ขาดมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการกำกับดูแล บริษัทจัดหางานและนายหน้าที่ผิดกฎหมาย ทำให้แรงงานบางส่วนตกเป็นเหยื่อของการค้ำฉวยและแรงงานบังคับ

2.6 ข้อจำกัดของระบบติดตามเรือประมงและการตรวจสอบการใช้แรงงาน แม้ว่าจะมีการใช้ระบบ Vessel Monitoring System (VMS) และ GPS Tracking เพื่อติดตามเรือประมง แต่ยังพบว่าเรือบางลำสามารถหลบเลี่ยงการตรวจสอบได้ ระบบการรายงานแรงงานที่ขึ้นและลงเรือ (Crew List) ยังมีช่องโหว่ ทำให้เกิดปัญหาการใช้แรงงานผิดกฎหมายบนเรือประมง การตรวจสอบการละเมิดสิทธิแรงงานบนเรือยังมีข้อจำกัด เนื่องจากแรงงานต้องอยู่กลางทะเลเป็นเวลานาน และการเข้าถึงเรือของเจ้าหน้าที่รัฐทำได้ยาก

3. โอกาส (Opportunities)

3.1 การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแรงงาน การพัฒนา Digital ID และระบบฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าวที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมการจัดหางาน กรมประมง และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จะช่วยลดปัญหา การใช้เอกสารปลอม และส่งเสริมความโปร่งใสในการบริหารจัดการแรงงาน ระบบลงทะเบียนแรงงานในรูปแบบดิจิทัลยังช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบสถานะแรงงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และป้องกันการละเมิดสิทธิแรงงาน Vessel Monitoring System (VMS) และ GPS Tracking ระบบติดตามเรือประมงช่วยให้ภาครัฐสามารถตรวจสอบ การปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน ลดปัญหาการใช้แรงงานผิดกฎหมายและการค้ามนุษย์ อีกทั้งยังสามารถใช้เทคโนโลยี AI วิเคราะห์พฤติกรรมเรือเพื่อตรวจจับกิจกรรมต้องสงสัย เช่น การอยู่ในทะเลน่านผิปกติ ซึ่งอาจเชื่อมโยงกับการละเมิดสิทธิแรงงาน

3.2 ความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศต้นทางของแรงงาน การพัฒนา MOU กับประเทศต้นทาง การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างไทยกับเมียนมา กัมพูชา และ ลาว ผ่านระบบ Memorandum of Understanding (MOU) สามารถช่วยให้แรงงานสามารถ เข้ามาทำงานในประเทศไทยได้อย่างถูกกฎหมาย ลดปัญหาการค้ามนุษย์และแรงงานเถื่อน การลดค่าธรรมเนียมและขั้นตอนที่ยุ่งยากในระบบ MOU จะช่วยให้แรงงานสามารถเข้าสู่ ระบบที่ถูกต้องได้ง่ายขึ้น จัดตั้งศูนย์ให้ข้อมูลแรงงานในประเทศต้นทาง ตั้งศูนย์ให้ข้อมูล เกี่ยวกับสิทธิแรงงาน และกฎหมายของไทยในประเทศต้นทางของแรงงานเพื่อให้แรงงาน เข้าใจสิทธิของตนเองก่อนเดินทางเข้ามาทำงาน

3.3 การปรับปรุงมาตรฐานแรงงานให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของสากล มาตรฐานแรงงานของ ILO และข้อกำหนดของ EU และสหรัฐอเมริกา ประเทศไทย สามารถใช้โอกาสจากการปรับปรุงมาตรฐานแรงงานให้เป็นไปตามข้อกำหนดของ องค์การ แรงงานระหว่างประเทศ (ILO) และมาตรฐานด้านแรงงานของ สหภาพยุโรป (EU) และ สหรัฐอเมริกา เพื่อลดความเสี่ยงจากมาตรการกีดกันทางการค้าการยกระดับมาตรฐาน แรงงานจะช่วยให้ผลิตภัณฑ์จากภาคประมงไทยได้รับการยอมรับในตลาดโลก และ ช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ของอุตสาหกรรมประมงไทย การรับรองแรงงานประมง ตามมาตรฐานสากลส่งเสริมให้แรงงานในภาคประมงได้รับการรับรองด้านทักษะและ มาตรฐานการทำงาน เช่น Marine Stewardship Council (MSC) หรือ Ethical Trade Initiative (ETI) เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันในตลาดโลก

3.4 โอกาสในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสวัสดิการแรงงาน พัฒนา ศูนย์ช่วยเหลือแรงงานต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาคร จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือแรงงานข้ามชาติ

(Migrant Worker Assistance Center) ในจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อให้บริการด้านกฎหมาย และสิทธิแรงงาน ให้บริการแปลภาษาสำหรับแรงงานเมียนมา กัมพูชา และ ลาว เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลด้านสิทธิและกฎหมายได้ง่ายขึ้น พัฒนาที่พักอาศัยและสวัสดิการแรงงาน รัฐบาลสามารถสนับสนุนโครงการสร้างที่พักอาศัยที่มี มาตรฐานสำหรับแรงงาน ประมง ลดปัญหาสภาพแวดล้อมที่แออัด สนับสนุนให้แรงงานสามารถเข้าถึง ประกัน สุขภาพแรงงานต่างด้าว ได้ง่ายขึ้น

3.5 การส่งเสริมแรงงานไทยในภาคประมงเพื่อทดแทนแรงงานต่างด้าว ลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าวโดยการฝึกอบรมแรงงานไทย จัดทำโครงการส่งเสริมการจ้าง แรงงานไทยในภาคประมง โดยให้ เงินสนับสนุน ค่าจ้าง และสวัสดิการที่จูงใจ เพื่อดึงดูด แรงงานไทยเข้าสู่อุตสาหกรรมประมง สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักร ทดแทน แรงงานในภาคประมงบางส่วน เช่น ระบบอัตโนมัติในกระบวนการแปรรูปอาหารทะเล สร้างแรงจูงใจให้แรงงานไทยกลับมาทำงานในอุตสาหกรรมประมง ให้สิทธิพิเศษ ด้านสวัสดิการ เช่น ประกันสังคม โบนัส หรือโครงการพัฒนาทักษะอาชีพ เพื่อดึงดูด ให้แรงงานไทยกลับเข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมนี้

3.6 การผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนทำงานร่วมกัน จัดตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างรัฐ เอกชน และ NGOs สนับสนุนให้ภาครัฐ เอกชน และ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ทำงานร่วมกันในด้าน การตรวจสอบแรงงาน การพัฒนา สวัสดิการ และการคุ้มครองแรงงาน ให้ผู้ประกอบการเข้ามามีบทบาทในการจัดทำ มาตรฐาน แรงงานที่โปร่งใส และช่วยป้องกันการละเมิดสิทธิแรงงาน

4. ภัยคุกคาม (Threats)

4.1 การแข่งขันจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีต้นทุนแรงงานต่ำกว่า ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เมียนมา เวียดนาม และอินโดนีเซีย มีต้นทุนแรงงานที่ต่ำกว่าไทย ทำให้ผู้ประกอบการบางรายพยายามลดต้นทุนโดยใช้แรงงานผิดกฎหมาย ประเทศ เหล่านี้ยังได้รับการสนับสนุนจากนานาชาติให้พัฒนาอุตสาหกรรมประมงที่มีมาตรฐาน ทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับการแข่งขันที่สูงขึ้นแรงงานบางส่วนอาจเลือกทำงาน ในประเทศอื่นที่มีค่าครองชีพต่ำกว่าไทย ส่งผลให้ไทยต้องพึ่งพาแรงงานที่ผิดกฎหมายมากขึ้น

4.2 ความกดดันจากองค์กรสิทธิมนุษยชนและมาตรการกีดกัน ทางการค้าของนานาชาติ สหภาพยุโรป (EU) และสหรัฐอเมริกา กำหนดมาตรการคว่ำบาตร สินค้าประมงจากประเทศที่มีการละเมิดสิทธิแรงงาน (เช่น IUU Fishing) ซึ่งอาจกระทบต่อ การส่งออกสินค้าประมงของไทย หากไทยไม่สามารถแก้ไขปัญหาการใช้แรงงาน ผิดกฎหมายได้ EU อาจออก “ใบแดง” ห้ามนำเข้าสินค้าประมงจากไทย ซึ่งจะส่งผล

ร่ำแรงต่ออุตสาหกรรมประมงในสมุทรสาคร องค์การสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ เช่น Human Rights Watch และ International Labor Organization (ILO) กำลังจับตามอง ปัญหาแรงงานต่างด้าวในไทย หากพบการละเมิดสิทธิแรงงาน อาจทำให้เกิดการกดดัน จากภาคธุรกิจและผู้บริโภคในระดับโลก

4.3 ปัญหาการค้ามนุษย์และแรงงานผิดกฎหมายที่ยังคงมีอยู่ เครือข่าย นายหน้าเถื่อนและขบวนการค้ามนุษย์ ยังคงเป็นปัญหาที่ควบคุมได้ยาก เนื่องจากมีการ ลักลอบนำแรงงานเข้ามาทำงานในภาคประมงโดยไม่มีเอกสารที่ถูกต้อง แรงงาน ที่ไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนมักจะถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างและไม่มีหลักประกัน ด้านสิทธิแรงงาน เช่น ค่าจ้างที่เป็นธรรม การเข้าถึงสวัสดิการ และความปลอดภัยในการทำงาน แม้รัฐบาลไทยจะมีกฎหมายป้องกันการค้ามนุษย์ แต่การบังคับใช้ยังไม่ทั่วถึงและมีปัญหาการทุจริตของเจ้าหน้าที่บางราย

4.4 การเปลี่ยนแปลงกฎหมายและนโยบายแรงงานที่ไม่แน่นอน การปรับปรุงกฎหมายแรงงานต่างด้าวในไทยมักมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยส่งผลให้แรงงาน และนายจ้างต้องเผชิญกับความไม่แน่นอน การที่รัฐบาลไทยกำหนดมาตรการ เข้มงวด เกินไป ในการควบคุมแรงงานต่างด้าว อาจทำให้แรงงานหลีกเลี่ยงการลงทะเบียนและเข้าสู่ ระบบที่ผิดกฎหมาย นายจ้างบางรายอาจพยายามหาช่องโหว่ทางกฎหมาย เช่น จ้างแรงงาน ผ่านระบบนายหน้าเถื่อน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน

4.5 การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมประมง การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ น้ำทะเลและสภาพอากาศที่รุนแรงขึ้น ส่งผลให้ปริมาณ สัตว์น้ำลดลง ทำให้ผู้ประกอบการประมงต้องลดจำนวนเรือหรือลดจำนวนแรงงาน พายุ ที่เกิดขึ้นบ่อยขึ้นทำให้การทำประมงมีความเสี่ยงมากขึ้น และแรงงานอาจต้องทำงาน ในสภาพแวดล้อมที่อันตรายยิ่งขึ้น

4.6 ปัญหาด้านสาธารณสุขและโรคระบาด การระบาดของโรค เช่น COVID-19 ในอดีต ได้ส่งผลกระทบต่อการเดินทางและการจ้างงานของแรงงานต่างด้าว แรงงานต่างด้าวบางส่วนยัง เข้าไม่ถึงบริการสาธารณสุขที่เหมาะสม เนื่องจากขาดเอกสาร ที่ถูกต้อง หรือไม่มีระบบประกันสุขภาพ

4.7 ความขัดแย้งระหว่างแรงงานต่างด้าวและชุมชนท้องถิ่น แรงงาน ต่างด้าวจำนวนมากที่เข้ามาทำงานในสมุทรสาครอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับชุมชน ท้องถิ่น เช่น ปัญหาการแข่งขันด้านงานและค่าแรง การที่แรงงานต่างด้าวบางส่วน ไม่มี เอกสารที่ถูกต้อง ทำให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคงและอาชญากรรมในบางพื้นที่ ซึ่งอาจ

ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างแรงงานและประชาชนไทย ขาดกลไกที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างแรงงานต่างด้าวกับชุมชน

การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้วย PESTEL Analysis

1. การเมือง (Political)

1.1 นโยบายแรงงานต่างด้าวของรัฐบาลไทย การเปลี่ยนแปลงนโยบายแรงงานต่างด้าวของรัฐบาล เช่น การปรับปรุงระบบจดทะเบียนแรงงาน และการเข้มงวดด้านการบังคับใช้กฎหมาย ส่งผลต่อสถานะของแรงงานและนายจ้างในภาคประมง รัฐบาลต้องสร้างสมดุลระหว่างการรักษาสีทธิแรงงานและความต้องการของอุตสาหกรรมประมงที่ต้องการแรงงานราคาถูก

1.2 ความร่วมมือระหว่างประเทศต้นทางของแรงงาน การเจรจาความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศต้นทาง เช่น เมียนมา กัมพูชา และลาว เพื่อพัฒนา MOU (Memorandum of Understanding) ช่วยให้แรงงานสามารถเข้ามาทำงานได้อย่างถูกกฎหมาย ลดปัญหาการค้ามนุษย์และแรงงานผิดกฎหมาย

1.3 แรงกดดันจากองค์กรสิทธิมนุษยชนและนานาชาติ สหภาพยุโรป (EU) และองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) กดดันให้ไทยยกระดับมาตรฐานแรงงาน เพื่อลดการใช้แรงงานบังคับและการละเมิดสิทธิแรงงาน หากไทยไม่สามารถปรับปรุงมาตรฐานแรงงานให้เป็นไปตามข้อกำหนดสากล อาจถูกคว่ำบาตรสินค้าประมง ซึ่งกระทบต่อเศรษฐกิจในสมุทรสาคร

2. เศรษฐกิจ (Economic)

2.1 ค่าแรงและค่าครองชีพที่สูงขึ้นต้นทุนแรงงานที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องเผชิญกับต้นทุนที่สูงขึ้น อาจนำไปสู่การจ้างแรงงานผิดกฎหมายเพื่อลดต้นทุนและค่าครองชีพที่สูงขึ้นทำให้แรงงานต้องการค่าตอบแทนที่สูงขึ้นส่งผลต่อโครงสร้างต้นทุนของอุตสาหกรรมประมง

2.2 การแข่งขันจากประเทศเพื่อนบ้านประเทศ ตัวอย่างเวียดนามและอินโดนีเซียมีต้นทุนแรงงานที่ต่ำกว่า ทำให้ธุรกิจประมงของไทยเผชิญกับแรงกดดันในการรักษาดันทุนให้อยู่ในระดับแข่งขันได้

2.3 การพึ่งพาแรงงานต่างด้าวมากเกินไป อุตสาหกรรมประมงไทยพึ่งพาแรงงานต่างด้าวมากกว่าร้อยละ 80 หากมีข้อจำกัดในการนำเข้าแรงงาน อาจส่งผลให้เกิดปัญหาขาดแคลนแรงงานและต้นทุนสูงขึ้น

3. สังคม (Social)

3.1 ปัญหาการเลือกปฏิบัติต่อแรงงานต่างด้าว แรงงานต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาครอาจเผชิญกับความไม่เป็นธรรมจากนายจ้างและชาติสิทธิ์ในการเข้าถึงบริการพื้นฐาน เช่น การรักษาพยาบาลและที่พักอาศัยที่เหมาะสม

3.2 ความขัดแย้งระหว่างแรงงานต่างด้าวและชุมชนท้องถิ่น จำนวนแรงงานต่างด้าวที่เพิ่มขึ้นอาจทำให้เกิดปัญหาการแข่งขันด้านแรงงานระหว่างคนไทยและแรงงานข้ามชาติ นำไปสู่ความขัดแย้งในชุมชน

3.3 การเข้าถึงบริการสุขภาพและการศึกษา แรงงานบางส่วนยังเข้าไม่ถึงบริการสุขภาพที่เหมาะสม เนื่องจากขาดเอกสารที่ถูกต้อง และลูกหลานของแรงงานต่างด้าวอาจประสบปัญหาในการเข้าถึงระบบการศึกษา ทำให้เกิดปัญหาสังคมในระยะยาว

4. เทคโนโลยี (Technological)

4.1 การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการแรงงาน การใช้ Digital ID และระบบฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าว จะช่วยเพิ่มความโปร่งใสและลดปัญหาการใช้เอกสารปลอม ตลอดจนระบบ AI และ Big Data สามารถใช้ในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิแรงงานและการทำงานที่ไม่ได้มาตรฐาน

4.2 ระบบติดตามเรือประมงด้วย GPS และ VMS การติดตามเรือด้วย Vessel Monitoring System (VMS) และ GPS ช่วยป้องกันปัญหาการใช้แรงงานบังคับและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบ

4.3 การนำเครื่องจักรมาใช้แทนแรงงาน

4.4 เทคโนโลยีการประมงอัตโนมัติสามารถช่วยลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าวในอนาคต

4.5 ระบบ Digital ID และ GPS Tracking ช่วยให้การบริหารจัดการแรงงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.6 การใช้ AI และ Blockchain เพื่อลดปัญหาการใช้เอกสารปลอม

5. สิ่งแวดล้อม (Environmental)

5.1 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะโลกร้อนส่งผลให้ปริมาณสัตว์น้ำลดลง ซึ่งอาจกระทบต่อจำนวนแรงงานที่จำเป็นในอุตสาหกรรมประมง

5.2 ภัยพิบัติทางทะเล พายุและคลื่นลมแรงส่งผลต่อสภาพการทำงาน
ของแรงงานบนเรือประมง และเพิ่มความเสี่ยงในการทำงาน

5.3 มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมของนานาชาติ สหภาพยุโรป (EU)
มีมาตรการควบคุมการทำประมงที่ยั่งยืนหากไทยไม่สามารถปรับตัวได้อาจถูกคว่ำบาตร
ด้านสิ่งแวดล้อม

5.4 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลต่ออุตสาหกรรมประมงและ
ความต้องการแรงงาน

5.5 มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมของนานาชาติอาจกระทบต่อการทำประมง
ของไทย

6. กฎหมาย (Legal)

6.1 ช่องโหว่ของกฎหมายแรงงานในภาคประมง กฎหมายแรงงานไทย
ยังมีช่องโหว่ที่ให้นายจ้างสามารถใช้แรงงานผิดกฎหมายได้

6.2 การบังคับใช้กฎหมายแรงงานยังไม่มีประสิทธิภาพ การตรวจสอบ
สถานประกอบการและเรือประมงยังไม่ทั่วถึง ทำให้แรงงานบางส่วนไม่ได้รับการคุ้มครอง
ตามกฎหมาย

6.3 ความไม่แน่นอนของนโยบายแรงงานต่างด้าว การที่รัฐบาลปรับปรุง
กฎหมายแรงงานบ่อยครั้ง อาจทำให้แรงงานและนายจ้างต้องเผชิญกับความไม่แน่นอน

6.4 ไทยต้องปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานแรงงานสากล

6.5 บังคับใช้กฎหมายแรงงานให้ครอบคลุมทุกกลุ่มแรงงาน

การวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้วย 7S Framework Analysis

1. กลยุทธ์ (Strategy)

1.1 ปรับปรุงกฎหมายและมาตรการควบคุมแรงงานต่างด้าว ให้สอดคล้องกับ
มาตรฐานแรงงานสากล เช่น ILO และ EU

1.2 ใช้เทคโนโลยี เช่น Digital ID, Blockchain, GPS และ VMS (Vessel
Monitoring System) เพื่อลดปัญหาแรงงานผิดกฎหมาย และเพิ่มความโปร่งใสในการ
บริหารจัดการแรงงาน

1.3 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศต้นทางของแรงงาน เช่น เมียนมา
กัมพูชา และลาว ในการกำกับดูแลแรงงานและลดปัญหาการค้ามนุษย์

1.4 พัฒนามาตรฐานแรงงานและสวัสดิการ ในภาคประมงให้ดียิ่งขึ้น เพื่อลดการละเมิดสิทธิแรงงานและเพิ่มความน่าเชื่อถือของอุตสาหกรรม

1.5 ปรับปรุงกฎหมายแรงงานให้มีความเป็นธรรมและครอบคลุม

2. โครงสร้าง (Structure)

2.1 ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว ให้องค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงแรงงาน กรมประมง และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือแรงงานต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อให้แรงงานสามารถเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายและสิทธิแรงงานได้ง่ายขึ้น

2.3 กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของ ภาครัฐ เอกชน และ NGOs ให้ชัดเจน ในการตรวจสอบและคุ้มครองแรงงานต่างด้าว

2.4 ปรับโครงสร้างองค์กรแรงงานให้สามารถทำงานร่วมกับภาคเอกชน และรัฐได้

2.5 เสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบแรงงาน

3. ระบบ (Systems)

3.1 ใช้ระบบลงทะเบียนแรงงานแบบดิจิทัล (Digital ID) เพื่อลดการใช้เอกสารปลอม และเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามข้อมูลแรงงาน

3.2 ใช้ระบบตรวจสอบเรือประมง (VMS และ GPS Tracking) เพื่อให้มั่นใจว่าไม่มีการใช้แรงงานผิดกฎหมาย หรือแรงงานบังคับ

3.3 พัฒนาระบบร้องเรียนแรงงานที่เข้าถึงง่าย เช่น สายด่วน หรือแอปพลิเคชันที่ช่วยให้แรงงานสามารถร้องเรียนปัญหาการละเมิดสิทธิแรงงานได้

4. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

4.1 ส่งเสริมให้ นายจ้างและผู้ประกอบการ ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้แรงงานที่เป็นธรรม และการปฏิบัติตามกฎหมาย

4.2 ปลุกฝังค่านิยม "Zero Tolerance" ต่อการละเมิดสิทธิแรงงาน ในภาคประมง

4.3 สร้างความเข้าใจให้กับแรงงานต่างด้าวเกี่ยวกับ สิทธิแรงงานของตนเองและวิธีป้องกันการถูกละเมิดสิทธิ

4.4 สนับสนุนให้เกิด ความร่วมมือระหว่างแรงงาน ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสังคมที่อยู่ร่วมกันได้อย่างสมดุล

5. ทักษะ (Skills)

5.1 ฝึกอบรมแรงงานต่างด้าว ให้มีความรู้เกี่ยวกับ ความปลอดภัยในการทำงาน และกฎหมายแรงงาน

5.2 พัฒนาเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแรงงาน ให้มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายแรงงานและการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบแรงงานผิดกฎหมาย

5.3 สนับสนุนให้แรงงานไทยพัฒนาทักษะในการทำงานในภาคประมง เพื่อลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าวในระยะยาว

5.4 พัฒนา ทักษะด้านเทคโนโลยี ของแรงงานและนายจ้าง เพื่อให้สามารถใช้ Digital ID และระบบติดตามแรงงานออนไลน์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.5 ฝึกอบรมแรงงานให้มีทักษะในการทำงานที่ปลอดภัย

5.6 พัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ตรวจแรงงาน

6. รูปแบบการบริหาร (Style)

6.1 นำแนวทางการ บริหารแบบมีส่วนร่วม โดยให้ แรงงาน นายจ้าง ภาครัฐ และ NGOs ทำงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหา

6.2 สนับสนุนให้มี นโยบายที่โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ในการบริหารแรงงานต่างด้าว

6.3 ให้ความสำคัญกับ การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานและนายจ้าง เพื่อลดความขัดแย้งและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

6.4 ส่งเสริมแนวทาง "Human Rights First" เพื่อให้แรงงานได้รับการคุ้มครองตามมาตรฐานสากล

6.5 นำระบบบริหารจัดการแบบโปร่งใสและตรวจสอบได้

6.6 เน้นการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน และองค์กรแรงงาน

7. ปัจจัยบุคลากร (Staff)

7.1 เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแรงงาน ให้เพียงพอกับจำนวนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในสมุทรสาคร

7.2 จัดตั้ง ทีมสหวิชาชีพ (Multi-disciplinary Team: MDT) ที่ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตรวจแรงงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจ และ NGOs เพื่อช่วยเหลือแรงงานที่ถูกละเมิดสิทธิ

7.3 สนับสนุนให้มี ตัวแทนแรงงานต่างด้าว ในสถานประกอบการ เพื่อให้แรงงานสามารถสื่อสารปัญหาและข้อเรียกร้องได้

7.4 สร้างเครือข่ายแรงงาน ที่สามารถช่วยเหลือกันได้ในกรณีที่เกิด การละเมิดสิทธิแรงงาน

7.5 เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ตรวจแรงงาน

การเชื่อมโยงกลยุทธ์การแก้ไขปัญหาใช้ TOWS Matrix Analysis

1. กลยุทธ์เชิงรุก SO (จุดแข็ง + โอกาส)

1.1 พัฒนาแรงงานต่างด้าวให้มีทักษะตามมาตรฐานสากล ใช้ศักยภาพของจังหวัดสมุทรสาครที่เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมประมง พัฒนาแรงงานให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของ EU และ ILO

1.2 ใช้เทคโนโลยีเพื่อบริหารจัดการแรงงาน นำระบบ Digital ID, GPS และ VMS (Vessel Monitoring System) มาใช้เพื่อลดการใช้แรงงานผิดกฎหมาย และเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมแรงงาน

1.3 เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและองค์กรแรงงาน สนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่าง หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนามาตรฐานแรงงาน

1.4 พัฒนาศูนย์ช่วยเหลือแรงงานต่างด้าว จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือแรงงานในสมุทรสาคร เพื่อให้คำปรึกษาด้านกฎหมายแรงงานและสิทธิของแรงงานต่างด้าว

1.5 ใช้เทคโนโลยี Digital ID และ VMS เพื่อตรวจสอบและควบคุมแรงงานในอุตสาหกรรมประมงจังหวัดสมุทรสาคร

1.6 พัฒนาความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศต้นทางของแรงงาน เช่น เมียนมา กัมพูชา และลาว เพื่อเพิ่มแรงงานที่ถูกกฎหมายเข้ามาทำงานได้อย่างถูกต้อง

1.7 ส่งเสริมการพัฒนาสวัสดิการและมาตรฐานแรงงานให้เป็นไปตามข้อกำหนดสากล

2. กลยุทธ์เชิงแก้ไข WO (จุดอ่อน + โอกาส)

2.1 ปรับปรุงกระบวนการจดทะเบียนแรงงาน ลดขั้นตอนที่ยุ่งยากและปรับปรุงกระบวนการลงทะเบียนแรงงานต่างด้าวให้รวดเร็วขึ้น เพื่อให้แรงงานเข้าสู่ระบบที่ถูกต้องได้ง่าย

2.2 พัฒนาโครงสร้างอบรมแรงงาน จัดตั้งศูนย์อบรมแรงงาน ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิแรงงานและมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน

2.3 บูรณาการฐานข้อมูลแรงงาน รวมข้อมูลแรงงานต่างด้าวจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กรมแรงงาน กรมประมง และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อลดปัญหาการซ้ำซ้อนและการใช้เอกสารปลอม

2.4 ส่งเสริมการเข้าถึงสวัสดิการและการประกันสุขภาพ สนับสนุนให้แรงงานต่างด้าวเข้าถึงประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวได้ง่ายขึ้นเพื่อให้พวกเขามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2.5 ปรับปรุงกฎหมายและระบบลงทะเบียนแรงงานให้มีความง่ายและลดต้นทุน

2.6 เพิ่มมาตรการสนับสนุนแรงงาน เช่น การเข้าถึงบริการสุขภาพและการศึกษา

2.7 สร้างกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และองค์กรแรงงาน เพื่อบูรณาการการจัดการแรงงาน

2.8 ปรับปรุงระบบลงทะเบียนแรงงานให้เป็นระบบดิจิทัลเพื่อลดปัญหาการใช้เอกสารปลอม

3. กลยุทธ์เชิงป้องกัน ST (จุดแข็ง + ภัยคุกคาม)

3.1 ใช้เทคโนโลยีเพื่อลดปัญหาการใช้แรงงานผิดกฎหมาย นำ VMS และ GPS Tracking มาใช้ติดตามเรือประมงและตรวจสอบว่ามีการใช้แรงงานผิดกฎหมายหรือไม่

3.2 พัฒนากลยุทธ์การบริหารแรงงานให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของ EU และ ILO ปรับมาตรฐานแรงงานให้เป็นไปตามข้อกำหนดของ EU และ ILO เพื่อป้องกันการคว่ำบาตรสินค้าประมงจากต่างประเทศ

3.3 ใช้ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อควบคุมแรงงานผิดกฎหมาย ทำงานร่วมกับ รัฐบาลของประเทศต้นทาง เช่น เมียนมา กัมพูชา และลาว เพื่อควบคุมการลักลอบนำเข้าแรงงานผิดกฎหมายเข้ามาทำงาน

3.4 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอัตโนมัติในภาคประมง พัฒนาเทคโนโลยีอัตโนมัติ (Automation & AI) ในโรงงานแปรรูปอาหารทะเล เพื่อลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าวในระยะยาว

3.5 ใช้ระบบติดตามเรือเพื่อลดปัญหาการค้ามนุษย์และแรงงานผิดกฎหมาย 3.6 ปรับนโยบายแรงงานให้รองรับมาตรฐานแรงงานสากลเพื่อป้องกันมาตรการกีดกันทางการค้า

3.7 ใช้เทคโนโลยีติดตามเรือ (VMS) และ AI วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อลดปัญหาการใช้แรงงานผิดกฎหมายในสมุทรสาคร

3.8 เพิ่มการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายกับนายจ้างที่ละเมิดสิทธิแรงงาน

4. กลยุทธ์เชิงรับ WT (จุดอ่อน + ภัยคุกคาม)

4.1 ปรับปรุงกฎหมายแรงงานและเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด และเพิ่มบทลงโทษสำหรับนายจ้างที่ละเมิดสิทธิแรงงาน

4.2 ลดค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนแรงงาน ลดค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนแรงงาน เพื่อลดแรงจูงใจของนายจ้างและแรงงานในการเข้าสู่ระบบผิดกฎหมาย

4.3 เสริมสร้างระบบตรวจสอบแรงงานที่มีประสิทธิภาพ แก้ไขช่องโหว่ของระบบตรวจสอบแรงงาน เพื่อให้สามารถตรวจสอบเรือประมงได้อย่างทั่วถึงและป้องกันการบังคับใช้แรงงานผิดกฎหมาย

4.4 สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน และองค์กรแรงงาน บูรณาการความร่วมมือระหว่าง สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรมประมง กระทรวงแรงงาน และ NGOs เพื่อปรับปรุงมาตรฐานแรงงานและตรวจสอบการละเมิดสิทธิแรงงาน

4.5 บังคับใช้กฎหมายแรงงานอย่างเข้มงวดและเพิ่มบทลงโทษสำหรับการละเมิดสิทธิแรงงาน

4.6 ปรับปรุงมาตรการป้องกันการค้ามนุษย์และแรงงานผิดกฎหมาย โดยใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบ

4.7 บังคับใช้กฎหมายแรงงานอย่างเข้มงวดและเพิ่มบทลงโทษสำหรับการละเมิดสิทธิแรงงาน

4.8 ลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าวโดยส่งเสริมการใช้แรงงานไทยและการนำเทคโนโลยีมาใช้แทนแรงงาน

แนวทางการแก้ไขปัญหาระงาานต่างด้าวภาคการประมงทะเล กรณีสึกษา จังหวัตสมุทรสาคร

จากการศึกษาเปรียบเทียบ วิเคราะห์ข้อมูล และการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความชำนาญ กลุ่มผู้ประกอบการภาคการประมง และแรงงานภาคการประมง ผู้วิจัยสามารถเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาระงาานต่างด้าวภาคการประมงทะเลกรณีสึกษา จังหวัตสมุทรสาคร ได้ดังนี้

1. นำเทคโนโลยีทันสมัย เพื่อบริหารจัดการแรงงาน เช่น Digital ID, Blockchain, GPS และ VMS (Vessel Monitoring System) เพื่อลดปัญหาระงาานผิดกฎหมาย และเพิ่มความโปร่งใสในการบริหารจัดการแรงงาน เพื่อควบคุมฐานข้อมูลแรงงานมาใช้ในภาคประมง ในการวางแผนในอนาคต ลดการใช้แรงงานผิดกฎหมาย เพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมแรงงานต่างด้าวให้เป็นดิจิทัล (Digital ID) ตรวจสอบเส้นทางจ้างงานแรงงานต่างด้าว

2. บังคับใช้กฎหมายแรงงานอย่างเข้มงวด และปรับปรุงกฎหมายแรงงานภาคประมง เพื่อเพิ่มบทลงโทษสำหรับการละเมิดสิทธิแรงงาน ลดจำนวนแรงงานผิดกฎหมายในภาคประมง เพิ่มแรงงานที่เข้าสู่ระบบอย่างถูกต้อง ควบคุมแรงงานให้อยู่ภายใต้การดูแลของนายจ้าง ปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมในปัจจุบัน สอดคล้องกับกฎหมายภายในประเทศ และระหว่างประเทศ เช่น อนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO Conventions), พิธีสารว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็กเป็นส่วนหนึ่งของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยอาชญากรรมข้ามชาติ (UNTOC), ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (UDHR), อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของแรงงานข้ามชาติและครอบครัว (ICRMW), ข้อตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่าเรือ (PSMA, 2009), แนวปฏิบัติสากลว่าด้วยการทำประมงอย่างมีความรับผิดชอบ (CCRF), การปรับปรุงระบบการตรวจสอบเรือประมง (Port-in/Port-out - PIPO), ข้อตกลงขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) เพื่อป้องกันการทำประมงผิดกฎหมาย (Illegal, Unreported and Unregulated - IUU Fishing)

3. จัดตั้งศูนย์บริการแรงงานต่างด้าวสมุทรสาครเบ็ดเสร็จ One Stop Service (OSS)³⁸ มีทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องครบถ้วนและปฏิบัติงานอย่างจริงจัง เป็นรูปธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาระงาานต่างด้าวในจังหวัตสมุทรสาคร สามารถขึ้นทะเบียนและขอใบอนุญาตทำงาน ช่วยเหลือให้มีสร้างระบบบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวภาคประมงทะเลที่มีมาตรฐาน โปร่งใส เป็นธรรม และสอดคล้องกับหลักสากล ช่วยเหลือด้านสิทธิแรงงานสวัสดิการ พัฒนาสวัสดิการแรงงาน (ที่พักอาศัย ประกันสุขภาพ และค่าจ้างที่เป็นธรรม) ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับแรงงานต่างด้าว

ผลการวิจัยและสัมภาษณ์ ชี้ให้เห็นว่าแนวทางแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ในภาคการประมงทะเลจังหวัดสมุทรสาคร ควรมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการบริหารจัดการแรงงาน เพื่อลดปัญหาการใช้แรงงานผิดกฎหมายและเพิ่มประสิทธิภาพ การตรวจสอบแรงงานให้โปร่งใส นอกจากนี้ การบังคับใช้และปรับปรุงกฎหมายแรงงาน ภาคประมงให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลถือเป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันการละเมิด สิทธิแรงงานและการค้ามนุษย์ ควบคู่กับการจัดตั้งศูนย์บริการแรงงานต่างด้าว แบบเบ็ดเสร็จ (OSS) ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการขึ้นทะเบียนแรงงาน ลดความ ซับซ้อนกระบวนการทางกฎหมายและส่งเสริมให้อุตสาหกรรมประมงไทยมีความยั่งยืน ในระยะยาว

บทที่ 4

บทอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัย เห็นถึงการเชื่อมโยงระหว่างจุดแข็งและโอกาสรวมถึงการนำจุดอ่อนมาใช้เป็นโอกาสในการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ทำให้ได้แนวทางแก้ไข ปัญหาแรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเลในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร 3 แนวทาง มีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. นำเทคโนโลยีทันสมัย เพื่อบริหารจัดการแรงงาน การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการแรงงานในภาคการประมงถือเป็นแนวทางสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) เรื่อง ระบบดิจิทัล มาช่วยบริหารจัดการแรงงาน³⁴ เพื่อตรวจสอบตำแหน่งของเรือประมงและป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมายและติดตามข้อมูลแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ, งานวิจัยของ กรมประมง เรื่อง เทคโนโลยีดิจิทัล ในการบริหารจัดการแรงงานในภาคการประมง²⁴ เพื่อลด การทำประมงผิดกฎหมาย (IUU Fishing) และปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบแรงงานบนเรือ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดตามและตรวจสอบแรงงานต่างด้าว³⁵ เพื่อการทำงาน บนเรือประมง รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลแรงงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อป้องกัน ปัญหาการลักลอบใช้แรงงานผิดกฎหมายและแรงงานบังคับ, ศูนย์พัฒนาการประมง แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAFDEC) เรื่อง การนำระบบบันทึกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Reporting System - ERS)³⁶ เพื่อมาใช้ในการเก็บข้อมูลแรงงานบนเรือประมง และการตรวจสอบย้อนกลับของสินค้า (traceability system), กรมการจัดหางาน เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยอย่างรอบด้าน : การพัฒนา ระบบทะเบียนแรงงานข้ามชาติแบบดิจิทัล (E-Work Permit System)³⁷ เพื่อให้แรงงาน ต่างด้าวสามารถลงทะเบียนและตรวจสอบสิทธิของตนเองได้ผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งช่วยลด ปัญหาการทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตและการแสวงหาผลประโยชน์จากแรงงาน และ ธนาคารโลก (World Bank) เรื่อง พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่แรงงานในภาค การประมง³⁸ เพื่อลดการพึ่งพาแรงงานผิดกฎหมาย และสนับสนุนให้อุตสาหกรรมประมง ไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างยั่งยืน

2. การบังคับใช้กฎหมายแรงงานอย่างเข้มงวด และปรับปรุงกฎหมาย แรงงานภาคประมง ให้เหมาะสมในปัจจุบัน สอดคล้องกับกฎหมายภายในประเทศ และ ระหว่างประเทศ การบริหารจัดการแรงงานภาคประมงจำเป็นต้องอาศัยกฎหมายที่มี

ประสิทธิภาพและกลไกการบังคับใช้ที่เข้มงวดเพื่อลดปัญหาการใช้แรงงานผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ และการละเมิดสิทธิแรงงาน ซึ่งประเทศไทยได้ดำเนินมาตรการทางกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลโดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานข้ามชาติและกฎหมายที่ควบคุมอุตสาหกรรมประมง สอดคล้องกับพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558³⁹ เพื่อกำกับดูแลการทำประมงและแรงงานในภาคการประมง, พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560⁴⁰ เพื่อควบคุมการจ้างแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย โดยกำหนดให้แรงงานทุกคนต้องมีใบอนุญาตทำงานที่ถูกต้อง และให้นายจ้างดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวตามกระบวนการที่ภาครัฐกำหนด, สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง⁴¹ เรื่อง การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว เพื่อสร้างกระบวนการขึ้นทะเบียนแรงงานมีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ, องค์การแรงงานระหว่างประเทศ เรื่อง อนุสัญญา ILO ฉบับที่ 188 (C188) ว่าด้วยแรงงานในภาคการประมง⁴² เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทยเป็นไปตามมาตรฐานสากล, พิธีสารว่าด้วยการป้องกันปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ (Palermo Protocol) ของสหประชาชาติ⁴³ เพื่อรัฐบาลสามารถดำเนินมาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดมากขึ้นในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่มีแรงงานต่างด้าว และ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เรื่อง การตรวจสอบและการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดผลในทางปฏิบัติ⁴⁴ เพื่อให้รัฐบาลดำเนินมาตรการเชิงรุกมากขึ้นในการกำกับดูแลแรงงานต่างด้าว และบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพมาก

3. จัดตั้งศูนย์บริการแรงงานต่างด้าวสมุทรสาครเบ็ดเสร็จ (One Stop Service - OSS) เป็นมาตรการสำคัญที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวให้มีประสิทธิภาพ ลดขั้นตอนทางเอกสาร และเพิ่มความโปร่งใสในการขึ้นทะเบียนแรงงาน สอดคล้องกับศูนย์บริการแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (OSS)⁴⁵ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เสนอให้มีการพัฒนาโครงสร้างของศูนย์ให้มีความเป็นระบบมากขึ้น องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM) เสนอการบูรณาการข้อมูลแรงงานเข้ากับฐานข้อมูลกลาง และใช้ระบบดิจิทัล “ระบบดิจิทัลมาช่วยบริหารจัดการแรงงาน”⁴⁶, แนวคิด Triple Bottom Line (TBL)⁴⁷ เน้นให้ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์อย่างเป็นธรรม, มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา (2550)⁴⁸ ได้วิเคราะห์ว่าการดำเนินธุรกิจหรือการบริหารทรัพยากรแรงงานให้เกิดความยั่งยืนจำเป็นต้องความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ทุกมิติ และ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ⁴⁹ เสนอการจัดตั้ง ศูนย์ OSS จะช่วยให้แรงงานได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ลดภาระของนายจ้าง และสร้างความมั่นคงให้กับอุตสาหกรรม

บทที่ 5

บทสรุป

สรุปผลการวิจัย

การศึกษานี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ปัญหาของแนวทางการแก้ไขปัญหาระบบงานต่างด้านภาคการประมงทะเลกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร โดยพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องผ่านกรอบวิเคราะห์ต่าง ๆ เช่น SWOT Analysis, PESTEL Analysis, 7S Framework Analysis และ TOWS Matrix โดยมุ่งเน้นแนวทางการแก้ไขปัญหาระบบงาน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาบริหารจัดการระบบงาน การบังคับใช้และปรับปรุงกฎหมายระบบงานภาคประมงให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และการจัดตั้งศูนย์บริการระบบงานต่างด้านแบบเบ็ดเสร็จ (OSS) เพื่อลดขั้นตอนทางเอกสารและเพิ่มความโปร่งใสในกระบวนการขึ้นทะเบียนระบบงาน โดยมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. สถานการณ์ระบบงานต่างด้านภาคการประมงทะเลกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร มีระบบงานต่างด้านจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่เป็นชาวเมียนมา ลาว และกัมพูชา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในภาคการประมง มีระบบงานที่อยู่ในระบบตามกฎหมาย และระบบงานที่ยังไม่มีเอกสารครบถ้วนหรืออยู่ผิดกฎหมาย มีเรือประมงพาณิชย์ในจังหวัดมีจำนวนมาก และใช้ระบบงานต่างด้านจำนวนมาก โดยเฉพาะในกลุ่มอวนลากและอวนล้อมจับ หน่วยงานรัฐ และองค์กร NGO บางแห่งได้เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิระบบงาน ระบบบริการของรัฐ เช่น ศูนย์ OSS และระบบการลงทะเบียนระบบงาน มีอยู่แต่ยังไม่ทั่วถึง

2. ปัญหาและผลกระทบต่อความมั่นคงจากระบบงานต่างด้านภาคการประมงทะเลกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร

2.1 ปัญหาสำคัญ: ด้านเอกสารและสถานะทางกฎหมายของระบบงาน การเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ บริการสุขภาพ และความปลอดภัยในการทำงาน ปัญหาอาชญากรรม เช่น การค้ามนุษย์ การลักลอบเข้าเมือง และการเอาเปรียบระบบงาน ความขัดแย้งด้านวัฒนธรรมและสังคมกับชุมชนท้องถิ่น

2.2 ผลกระทบด้านความมั่นคง: ส่งผลให้เกิดความไม่แน่นอนในตลาดระบบงาน เกิดภาระต่อรัฐในการควบคุม กำกับ และดูแลระบบงานนอกระบบ เพิ่มความเสี่ยงต่ออาชญากรรมข้ามชาติและการละเมิดสิทธิมนุษยชน กระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศในเวทีระหว่างประเทศ

**3. แนวทางการแก้ไขปัญหาระงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเล
กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร** แนวทางหลัก 3 ประการ ได้แก่

3.1 นำเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการแรงงาน เช่น ระบบ GPS, VMS, Digital ID, AI ในการติดตามแรงงานและเรือประมง ระบบจัดเก็บข้อมูลแรงงานแบบ Real-Time

3.2 บังคับใช้กฎหมายแรงงานอย่างเข้มงวด และปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย ลดความซับซ้อนของกฎหมายแรงงาน ปรับบทลงโทษให้เหมาะสมและยืดหยุ่น เพิ่มการอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายแรงงาน

3.3 จัดตั้งศูนย์บริการแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (OSS) รวมขั้นตอนการออกใบอนุญาต แรงงาน และสุขภาพไว้ในที่เดียว ลดการพึ่งพานายหน้า และลดค่าใช้จ่าย เพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบและควบคุมแรงงานต่างด้าว

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าเทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการแรงงานและลดปัญหาการใช้แรงงานผิดกฎหมาย ขณะเดียวกันการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและการพัฒนาโครงสร้างทางกฎหมายให้มีความทันสมัยเป็นปัจจัยสำคัญในการลดการค้ามนุษย์และการละเมิดสิทธิแรงงาน นอกจากนี้ การจัดตั้งศูนย์ OSS ยังเป็นแนวทางที่ช่วยให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้าถึงสิทธิของตนเองได้ง่ายขึ้น และช่วยลดภาระของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จุดแข็งและข้อจำกัดของการวิจัย

1. จุดแข็ง: สามารถนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาระงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเลกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาครได้อย่างครอบคลุม โดยอ้างอิงจากมาตรฐานสากลและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทำให้ข้อเสนอแนะมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงนโยบายได้จริง อีกทั้งยังครอบคลุมทั้งมิติทางเทคโนโลยี กฎหมาย และโครงสร้างการบริหารจัดการแรงงาน

2. ข้อจำกัด: การขาดข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายในทางปฏิบัติ รวมถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อการปรับใช้เทคโนโลยีและการพัฒนาโครงสร้างศูนย์บริการแรงงาน ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติมในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมุ่งเน้นการศึกษาประสิทธิภาพของเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการแรงงานภาคการประมงว่ามีผลต่อการลดปัญหาการใช้แรงงานผิดกฎหมายในระดับใด

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรืออุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายแรงงานในภาคประมง เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงกลไกการกำกับดูแลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ควรศึกษารูปแบบและแนวทางในการพัฒนาศูนย์บริการแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (OSS) ที่สามารถรองรับแรงงานได้อย่างทั่วถึงและมีการเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อลดความซับซ้อนในกระบวนการขึ้นทะเบียนแรงงานและเพิ่มความสะดวกให้กับทั้งแรงงานและนายจ้าง

การดำเนินมาตรการเหล่านี้จะช่วยให้การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในภาคการประมงมีความยั่งยืน และสามารถรองรับความเปลี่ยนแปลงของภาคอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมุ่งเน้นการศึกษาประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการแรงงานภาคการประมงอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการพัฒนาและปรับปรุงระบบทะเบียนแรงงานข้ามชาติแบบดิจิทัลให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมและตรวจสอบแรงงาน

2. ควรมีการศึกษาการบังคับใช้กฎหมายแรงงานภาคประมงเชิงลึกเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย และแนวทางแก้ไขปัญหามิทางปฏิบัติที่คำนึงถึงข้อจำกัดทางกฎหมาย สังคม และความร่วมมือกับประเทศต้นทางของแรงงานต่างด้าว

3. ควรศึกษารูปแบบและแนวทางในการพัฒนาศูนย์บริการแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (OSS) ให้สามารถรองรับแรงงานได้อย่างทั่วถึงและลดภาระของนายจ้างและหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงข้อมูลกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้การนำเข้าแรงงานมีระบบและถูกต้องตามกฎหมาย

การวิจัยเหล่านี้จะช่วยให้เกิดการพัฒนาเชิงนโยบายและการบริหารจัดการแรงงานที่ยั่งยืน ซึ่งจะส่งผลให้ภาคการประมงไทยสามารถแข่งขันในระดับสากลได้อย่างมั่นคง

บทสรุป

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาแรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเลกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร มีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับหลายมิติ ทั้งด้านกฎหมาย เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม แรงงานจำนวนมากเผชิญกับปัญหาการขาดเอกสารที่ถูกต้อง ทำให้ตกอยู่ในสถานะผิดกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายแรงงานยังมีช่องโหว่ ส่งผลให้เกิดการค้ำมนุษย์และการละเมิดสิทธิแรงงาน ระบบจ้างงานยังขาดความโปร่งใส และมีการฟิชชิ่งนายหน้าผิดกฎหมาย แรงงานต้องเผชิญกับสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย และขาดสวัสดิการที่เหมาะสม การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรทางทะเลส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมประมง ทำให้รายได้แรงงานไม่มั่นคง การขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ทำให้มาตรการแก้ไขยังไม่มีประสิทธิภาพ แนวทางการแก้ไข ควรมุ่งเน้นการปรับปรุงกฎหมาย การพัฒนาสวัสดิการแรงงาน และการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักนายกรัฐมนตรี. ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135, ตอนที่ 82 ก (ลง 13 ตุลาคม 2561). หน้า 34-43.
2. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เอกสารประกอบ แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580): (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: สำนักงาน; 2566. หน้า 17-33.
3. สภาความมั่นคงแห่งชาติ. เอกสารประกอบ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570). กรุงเทพฯ: สำนักงาน; 2565. หน้า 57-59.
4. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการชายแดน ด้านความมั่นคง พ.ศ. 2566 - 2570 [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/cvLWI>
5. กองทัพบก. สมุดปกขาวกองทัพบก พ.ศ. 2567 [อินเทอร์เน็ต]. 2567 [เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/Yt7Qy>
6. กรมการจัดหางาน. สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว สถิติจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน คงเหลือทั่วราชอาณาจักร ตุลาคม 2567 [อินเทอร์เน็ต]. 2567 [เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/RQm2Y>
7. กัญญารัตน์ ทูสาวุธ. คุณภาพชีวิตแรงงานข้ามชาติ กรณีศึกษา แรงงานสัญชาติพม่า เขตตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร [ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองและยุทธศาสตร์การพัฒนา]. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์; 2562.
8. สุทธิลักษณ์ แสงสุวรรณ. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์สิทธิแรงงานและความคุ้มครองทางสังคมของแรงงานข้ามชาติในอาเซียน: กรณีศึกษานโยบายของรัฐบาลไทยต่อแรงงานข้ามชาติสัญชาติพม่า [อินเทอร์เน็ต]. 2558 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/M7AkZ>
9. สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 [อินเทอร์เน็ต]. 2567 [เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/MCJ2e>
10. กรมการจัดหางาน. กฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว [อินเทอร์เน็ต]. 2561 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/LPxTE>
11. ราชกิจจานุเบกษา. พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560. เล่ม 134 ตอนที่ 65 ก, 22 มิถุนายน 2560.

12. กรมประมง. การบริหารจัดการทรัพยากรประมงทะเลภายใต้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/VSWCZ>
13. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. การศึกษาปัญหาและผลกระทบของการทำประมงภายใต้กฎหมายประมง (กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร) [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/JS1ew>
14. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. เกษตรฯ ทำไ้ทำจริงตั้งองค์รชุมชนประมงท้องถิ่นแล้ว 2,600 องค์ร ใน 50 จังหวัด [อินเทอร์เน็ต]. 2565 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/4zaJ6>
15. กรมประมง. การพัฒนาประมงพื้นบ้านชายฝั่งในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังโดยลดต้นทุนกิจกรรมโลจิสติกส์ เพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน [อินเทอร์เน็ต]. 2562 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/FaO0m>
16. กรมการจัดหางาน. การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว [อินเทอร์เน็ต]. 2567 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/5tTY9>
17. ภัคสิริ แอนิหน. แรงงานต่างด้าว: การบริหารและการจัดการในประเทศไทย. วารสารศิลปการจัดการ. 2561;2(2):117-130
18. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. สรุปบทเรียนการทำงานแบบมีส่วนร่วมในการบริหารราชการ ประจำปี พ.ศ. 2561 [อินเทอร์เน็ต]. 2561 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/xfORs>
19. ไอโอเอ็ม ประเทศไทย. ยุทธศาสตร์ไอโอเอ็มประจำประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/wfHyq>
20. อภิชาติ จำรัสฤทธิ์รงค์ และคณะ. รูปแบบการบูรณาการทางสังคมของแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/SrGRI>
21. ไพรินทร์ มากเจริญ. สถานการณ์แรงงานพม่าในจังหวัดนครปฐม: ปัญหาและการอยู่ร่วมกันในชุมชน [อินเทอร์เน็ต]. 2561 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/KQ2Ap>
22. บุญยิ่ ประทุม. เอกสารประกอบการสอนวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/wJIng>

23. สัญญา สัญญาวิวัฒน์. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/ZeVkf>
24. กรมประมง. เป้าหมายการพัฒนาการประมงอย่างยั่งยืนของไทย [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: กรมประมง; 2560 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/aeu4z>
25. SEAFDEC. การจัดการทรัพยากรประมงโดยใช้แนวทางเชิงระบบนิเวศ [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/CrsRS>
26. Elkington J. Cannibals with forks: the triple bottom line of 21st century business. Oxford: Capstone; 1997.
27. มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา. กระบวนการปฏิรูปกิจการให้เพิ่มมูลค่าอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนโดยการปฏิบัติตามหลักไตรภาคีปิยะหรือ Triple bottom line และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารบริหารธุรกิจ. 2550;30(117):1-15.
28. วีระชาติ แสงทวี. การจัดการแรงงานต่างด้าวภาคการประมงของประเทศไทย [รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง]. มหาวิทยาลัยบูรพา; 2563.
29. นฤทธิ ฤทธิคำรพ, พรชัย เทพปัญญา และนรินทร์ สังข์รักษา. การพัฒนานโยบายและมาตรการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าวในภาคประมงทะเล. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 2562;5(2):250-273.
30. จิรศักดิ์ บางท่าไม้, สุปจน์ บุญวิเศษ และสุทธนู ศรีไสย์. ปัจจัยสภาพปัญหาการจัดการแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลของประเทศไทย 2561. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/37j9o>
31. พลอยไพลิน มุลมี. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการทำประมงทะเลและแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ 2561. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/DV5Qx>
32. ศักดิ์ดา โชตะยากฤต, เอกพร รักความสุข, และ ศรุตา สมพอง. บทบาทของกรมประมงในการแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ในแรงงานประมง วารสาร สจร สังคมศาสตร์ 2561;7(4):211-224.
33. แผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570 จังหวัดสมุทรสาคร [อินเทอร์เน็ต]. 2567 [เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/B3nEO>
34. องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO). แนวทางสู่การทำงานที่มีคุณค่าในภาคการประมง: การดำเนินงานตามอนุสัญญา ILO ฉบับที่ 188 [อินเทอร์เน็ต]. 2562 [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/SHd6s>

35. องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO). ข้อตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่าเรือ (PSMA) [อินเทอร์เน็ต]. 2552 [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.fao.org/>
36. ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAFDEC). แนวทางการจัดการทรัพยากรประมงเชิงระบบนิเวศ [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.seafdec.org/>
37. กรมการจัดหางาน. แนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยอย่างรอบด้าน [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.doe.go.th/>
38. ธนาคารโลก (World Bank). การโยกย้ายแรงงานและการพัฒนาทักษะในประเทศไทย: ความท้าทายและแนวทางเชิงนโยบาย [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.worldbank.org/>
39. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 [อินเทอร์เน็ต]. 2558 [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/UHTFP>
40. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของ คนต่างด้าว พ.ศ. 2560 [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/WcjQ0>
41. สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. แนวทางการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.immigration.go.th/>
42. องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO). อนุสัญญาว่าด้วยแรงงานในภาคการประมง ฉบับที่ 188 (C188) [อินเทอร์เน็ต]. 2550 [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.ilo.org/>
43. สหประชาชาติ (United Nations). พิธีสารว่าด้วยการป้องกัน ปรามปราม และลงโทษ การค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Palermo Protocol) [อินเทอร์เน็ต]. 2543 [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.unodc.org/>
44. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. รายงานสถานการณ์แรงงานข้ามชาติในภาคการประมง ของประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.ombudsman.go.th/>
45. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.). ศูนย์บริการแรงงานต่างด้าว แบบเบ็ดเสร็จ (OSS) และแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดในประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.opdc.go.th/>

46. องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM). การบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติในอาเซียน: นโยบายและความท้าทาย [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://publications.iom.int/>
47. Elkington J. Cannibals with Forks: The Triple Bottom Line of 21st Century Business. อ็อกซ์ฟอร์ด: Capstone; 2540.
48. มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา. กระบวนการปฏิรูปกิจการให้เพิ่มมูลค่าอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนโดยการปฏิบัติตามหลักไตรกัปปิยะหรือ Triple Bottom Line และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารการจัดการอย่างยั่งยืน. 2563;8(2):45-60.
49. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). แผนพัฒนาการประมงอย่างยั่งยืนของประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: สศช.; 2563 [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.nesdc.go.th/>

ภาคผนวก

ผนวก ก : แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว
ในภาคการประมงทะเลในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวในภาคการประมงทะเล ข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับและใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการเท่านั้น

ตอนที่ 1

1. ผู้ให้การสัมภาษณ์ชื่อ นามสกุล เชื้อชาติ : สัญชาติ :
เพศ : อายุ: ปี วุฒิการศึกษา :
2. ประสบการณ์ทำงานในภาคประมง : ปี ตำแหน่งงาน :
3. วันที่สัมภาษณ์ : สถานที่ :

ตอนที่ 2

ด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย

1. ปัจจุบันกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวภาคการประมงมีข้อจำกัดหรือปัญหาอย่างไร
2. การบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบันมีความท้าทายหรือเป็นอย่างไร
3. ควรมีการแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในด้านใดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น
4. ท่านเห็นว่ามีส่วนไหนที่ทำให้เกิดแรงงานผิดกฎหมายหรือแรงงานขาดแคลนหรือไม่

ด้านเศรษฐกิจและแรงจูงใจในการทำงาน

5. ค่าแรงและสวัสดิการในอุตสาหกรรมประมงเพียงพอหรือจูงใจแรงงานหรือไม่
6. มีปัจจัยทางเศรษฐกิจใดที่เป็นอุปสรรคต่อการจ้างงานแรงงานต่างด้าวในภาคการประมง
7. ท่านคิดว่าแนวทางใดสามารถช่วยให้แรงงานต่างด้าวมุ่งมั่นและทำงานอย่างยั่งยืน

ด้านสิทธิแรงงานและสวัสดิการ

8. แร่งงานต่างด้าวในภาคประมงได้รับสิทธิและสวัสดิการที่เหมาะสมหรือไม่
9. มีปัญหาเรื่องการละเมิดสิทธิแรงงานหรือแรงงานถูกบังคับทำงานบ้างหรือไม่

ด้านกระบวนการจ้างงานและการบริหารจัดการแรงงาน

10. กระบวนการนำเข้าและบริหารแรงงานต่างด้าวมีปัญหาในด้านใดบ้าง
11. ขั้นตอนการขอใบอนุญาตทำงานสำหรับแรงงานต่างด้าวมีอุปสรรคหรือความยุ่งยากอย่างไร
12. มีแนวทางหรือมาตรการใดที่สามารถทำให้กระบวนการจ้างงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้านเทคโนโลยีและการบริหารจัดการแรงงาน

13. ปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีช่วยบริหารจัดการแรงงานในภาคการประมงหรือไม่
14. เทคโนโลยีสามารถช่วยแก้ไขปัญหาระงาานขาดแคลนหรือแรงงานผิดกฎหมายได้อย่างไร
15. ควรมีการนำระบบตรวจสอบหรือติดตามแรงงานเข้ามาใช้หรือไม่ และอย่างไร

ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ

16. ประเทศเพื่อนบ้านมีบทบาทอย่างไรในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว
17. ควรมีแนวทางใดในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศให้ดีขึ้น

ด้านสังคมและชุมชน

18. แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อชุมชนในพื้นที่อย่างไร
19. มีปัญหาด้านความขัดแย้งทางสังคมหรือวัฒนธรรมระหว่างแรงงานต่างด้าวกับชุมชนหรือไม่
20. มีแนวทางใดที่สามารถสร้างความเข้าใจและอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืนระหว่างแรงงานต่างด้าวกับคนในชุมชน

ด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมประมง

21. การเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมประมงมีผลต่อแรงงานต่างด้าวอย่างไร
22. การใช้แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลหรือไม่
23. มีแนวทางใดที่สามารถทำให้แรงงานต่างด้าวและอุตสาหกรรมประมงเติบโตไปพร้อมกันได้อย่างยั่งยืน

ด้านการป้องกันการค้ามนุษย์และแรงงานผิดกฎหมาย

24. ปัจจุบันมีปัญหาการค้ามนุษย์หรือการใช้แรงงานผิดกฎหมายในภาคการประมงมากน้อยเพียงใด
25. มีแนวทางใดที่สามารถปรับปรุงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ให้ดีขึ้น

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวในภาคประมง (กรุณาให้ข้อเสนอแนะ)

ผนวก ข : การเชื่อมโยงแนวคิด/ทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้สนับสนุนแนวทางแก้ไขปัญหา
แรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเล

แนวทางการ แก้ไขปัญหา	แนวคิดและทฤษฎี	การสนับสนุนแนวทาง (แยกตามแนวคิด)
1. การนำ เทคโนโลยี ทันสมัยมาใช้ บริหารจัดการ แรงงาน	ทฤษฎีการบริหาร จัดการแรงงาน - แนวคิดการจัดการ แรงงานต่างด้าว - แนวคิดStakeholder Engagement	-แนวคิดการจัดการแรงงานต่างด้าว: เทคโนโลยีช่วยตรวจสอบ แยกแยะ และ ควบคุมแรงงานได้มีประสิทธิภาพ เช่น VMS, E-Work Permit, ระบบลงทะเบียน ออนไลน์ -แนวคิด Stakeholder Engagement: ภาครัฐ เอกชน และ NGOs มีส่วนร่วม ในการออกแบบระบบเทคโนโลยี ช่วยให้ เกิดความร่วมมือที่ยั่งยืน
	ทฤษฎีด้านสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาที่ยั่งยืน - แนวคิดการประมง ที่ยั่งยืน - แนวคิด Triple Bottom Line (TBL)	-แนวคิดการประมงที่ยั่งยืน: เทคโนโลยีช่วย ลดการทำประมงผิดกฎหมาย (IUU Fishing) และควบคุมปริมาณแรงงาน บนเรือให้เหมาะสม -แนวคิดTBL: ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ที่สร้างความสมดุลด้านเศรษฐกิจ (ประสิทธิภาพ), สังคม (คุ้มครองแรงงาน), และสิ่งแวดล้อม (ลดผลกระทบจาก การประมงเกินขนาด)

แนวทางการแก้ไขปัญหา	แนวคิดและทฤษฎี	การสนับสนุนแนวทาง (แยกตามแนวคิด)
2. การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด และปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย	ทฤษฎีทางกฎหมายและสิทธิมนุษยชน - แนวคิดสิทธิมนุษยชน - กฎหมายแรงงานและเข้าเมือง	-แนวคิดสิทธิมนุษยชน: เน้นสิทธิขั้นพื้นฐานของแรงงาน เช่น การได้รับค่าจ้างเท่าเทียมความปลอดภัย และการเข้าถึงบริการภาครัฐ -กฎหมายแรงงาน: รองรับการดำเนินคดี/บังคับใช้กับผู้ละเมิดสิทธิแรงงาน พร้อมพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เช่น ILO C188
	แนวคิดเศรษฐกิจแรงงาน - ทฤษฎีอุปสงค์-อุปทานแรงงาน	-ทฤษฎีอุปสงค์-อุปทานแรงงาน: อธิบายว่าภาคประมงต้องพึ่งพาแรงงานต่างด้าว และกฎหมายควรเอื้อต่อความยืดหยุ่นในการจ้างงานโดยไม่ละเมิดสิทธิ

แนวทางการแก้ไข ปัญหา	แนวคิดและทฤษฎี	การสนับสนุนแนวทาง (แยกตามแนวคิด)
3. การจัดตั้งศูนย์บริการแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (OSS)	ทฤษฎีการบริหารจัดการแรงงาน -แนวคิดStakeholder Engagement	-Stakeholder Engagement: การรวมหน่วยงานในจุดเดียว (เช่น กรมจัดหางาน กรมการแพทย์ ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง) ช่วยลดขั้นตอน เพิ่มความโปร่งใส และสร้างระบบร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ
	ทฤษฎีด้านการพัฒนาสังคม - แนวคิดการบูรณาการทางสังคม - แนวคิดการพัฒนาชุมชน	-การบูรณาการทางสังคม: OSS เป็นพื้นที่ที่ช่วยให้แรงงานเข้าถึงสิทธิได้ง่าย ลดปัญหาการแยกกลุ่ม และส่งเสริมการอยู่ร่วมในสังคมอย่างสงบ -การพัฒนาชุมชน: OSS ช่วยให้ท้องถิ่นมีบทบาทในการกำกับแรงงาน ส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งในพื้นที่
	ทฤษฎีด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน -แนวคิด Triple Bottom Line (TBL)	-TBL: OSS ช่วยสร้างระบบที่สมดุลและยั่งยืน โดยตอบสนองต่อผลประโยชน์ของรัฐ (ความมั่นคง), นายจ้าง (ความคล่องตัว), และแรงงาน (การเข้าถึงสิทธิ) อย่างครอบคลุม

ผนวก ค : การเปรียบเทียบวรรณกรรมวิจัยอื่นกับแนวทางแก้ไขปัญหาระบบงานต่างด้าน
ภาคการประมงทะเล

ลำดับ	งานวิจัย/ผู้ศึกษา	ประเด็นหลัก	การสนับสนุน แนวทางที่ 1 เทคโนโลยี บริหารแรงงาน	การสนับสนุน แนวทางที่ 2 กฎหมายแรงงาน เข้มงวด/ปรับปรุง	การสนับสนุน แนวทางที่ 3 ศูนย์ OSS เปิดเสรี
1	สมชาย พงษ์ สุวรรณ, วิรัตน์ ศรีสวัสดิ์, ธวัชชัย วัฒนาก	การจัดการ แรงงานต่าง ด้าวในภาค ประมง	แนะพัฒนาระบบ ติดตามแรงงาน และข้อมูล แรงงาน	วิเคราะห์ข้อจำกัด ของกฎหมาย แรงงาน และการ บังคับใช้ไม่ทั่วถึง	เสนอให้มีศูนย์ ประสานการ จัดการแรงงาน แบบรวมศูนย์
2	สมชาย พงษ์ สุวรรณ, วิรัตน์ ศรีสวัสดิ์	การคุ้มครอง สิทธิแรงงาน ต่างด้าว	พูดถึงศักยภาพ การใช้ระบบ สารสนเทศ ภาครัฐในการ ติดตามแรงงาน	วิเคราะห์นโยบาย รัฐต่อสิทธิแรงงาน ข้ามชาติ / เสนอ แนวทางพัฒนา กฎหมายให้ชัดเจน	แนะนำให้จัดตั้ง OSS เพื่อลด ขั้นตอนการ ดำเนินงาน
3	จิรศักดิ์ บางท่าไม้ และคณะ	ปัจจัยปัญหา แรงงานใน 3 จังหวัด	ระบุว่าเทคโนโลยี สามารถช่วยลด การใช้แรงงานผิด กฎหมายและเพิ่ม ประสิทธิภาพ	วิเคราะห์การบังคับ ใช้กฎหมายในเชิง พื้นที่ (สมุทรสาคร- เพชรบุรี)	สนับสนุนให้ใช้ ระบบรวมศูนย์ OSS เพื่อ อำนวยความสะดวก
4	วิชัย สุขสมบูรณ์, อนันต์ ศรีสวัสดิ์, สมชาย พงษ์ สุวรรณ	ปัญหา การค้า มนุษย์ใน ประมง	แนะนำการใช้ VMS, GPS, ระบบตรวจสอบ ข้อมูลแรงงาน แบบดิจิทัล	วิเคราะห์บทบาท ของกรมประมงและ ความไม่ชัดเจน	

ผนวก ง : คำศัพท์และความหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวภาคการประมงทะเล

คำศัพท์เกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวและสิทธิแรงงาน

1. แรงงานข้ามชาติ (Migrant Worker) คือ บุคคลที่ย้ายถิ่นฐานจากประเทศหนึ่งไปทำงานในอีกประเทศหนึ่ง
2. การจดทะเบียนแรงงานผ่านระบบ MOU (Memorandum of Understanding - MOU) คือ ระบบการนำเข้าแรงงานต่างด้าวตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยและประเทศต้นทางของแรงงาน
3. ศูนย์ช่วยเหลือแรงงานข้ามชาติ (Migrant Worker Assistance Center - MWAC) คือ ศูนย์ที่ให้บริการช่วยเหลือแรงงานต่างด้าวด้านสิทธิแรงงานและการคุ้มครองทางกฎหมาย
4. พิธีสารว่าด้วยการป้องกัน ปรามปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ (Palermo Protocol) คือ ข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อป้องกันและปรามปรามการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่มีแรงงานข้ามชาติ
5. อนุสัญญา ILO ฉบับที่ 188 (C188) ว่าด้วยแรงงานในภาคการประมง คือ กฎหมายระหว่างประเทศที่กำหนดมาตรฐานแรงงานประมงเกี่ยวกับสวัสดิการ ความปลอดภัย และการทำงานอย่างเป็นธรรม
6. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights - UDHR) คือ เอกสารที่กำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ รวมถึงสิทธิแรงงานและเสรีภาพจากการบังคับใช้แรงงาน

คำศัพท์เกี่ยวกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

1. หน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) คือ หน่วยงานของรัฐและองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่มีบทบาทในการกำกับดูแล ควบคุม และให้ความช่วยเหลือด้านสิทธิแรงงาน สวัสดิการ และการพัฒนาแรงงานต่างด้าว
2. องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) คือ องค์กรของสหประชาชาติที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสิทธิแรงงาน สวัสดิการ และมาตรฐานการทำงานที่เป็นธรรม โดยมีบทบาทสำคัญในการกำหนดอนุสัญญาและมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ
3. องค์กรระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (International Organization for Migration: IOM) คือ องค์กรระหว่างประเทศที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติ ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิแรงงาน และสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการย้ายถิ่นฐาน

4. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน คือ หน่วยงานอิสระที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายแรงงาน รวมถึงการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าว

5. สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมตรวจสอบ และอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทย

คำศัพท์เกี่ยวกับมาตรฐานและกฎหมายระหว่างประเทศ

1. อนุสัญญา ILO ฉบับที่ 188 (C188) ว่าด้วยแรงงานในภาคการประมง คือ กฎหมายระหว่างประเทศที่กำหนดมาตรฐานด้านสิทธิแรงงานและสภาพการทำงานของแรงงานประมง รวมถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับสวัสดิการ ความปลอดภัย และสุขอนามัย

2. พิธีสารว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ (Palermo Protocol) ของสหประชาชาติ คือ กฎหมายระหว่างประเทศที่มีเป้าหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะในกลุ่มแรงงานข้ามชาติที่เสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิ

3. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights : UDHR) คือ เอกสารของสหประชาชาติที่กำหนดหลักสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ รวมถึงสิทธิแรงงานและเสรีภาพจากการบังคับใช้แรงงาน

4. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของแรงงานข้ามชาติและครอบครัว (International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families: ICRMW) คือ อนุสัญญาที่กำหนดให้ประเทศภาคีต้องคุ้มครองสิทธิแรงงานข้ามชาติและครอบครัวของพวกเขา

5. ข้อตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่าเรือ (Port State Measures Agreement: PSMA, 2009) คือ กฎหมายระหว่างประเทศที่กำหนดให้รัฐเจ้าของท่าเรือต้องตรวจสอบเรือประมงที่เข้าออกท่าเรือของตน เพื่อป้องกันการทำประมงผิดกฎหมาย

6. แนวปฏิบัติสากลว่าด้วยการทำประมงอย่างมีความรับผิดชอบ (Code of Conduct for Responsible Fisheries: CCRF) คือ แนวทางที่กำหนดโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) เพื่อให้ประเทศต่างๆ ปฏิบัติตามหลักการทำประมงอย่างมีความรับผิดชอบ

คำศัพท์เกี่ยวกับการทำประมงผิดกฎหมาย (IUU Fishing)

1. การทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported, and Unregulated Fishing - IUU Fishing) คือ การทำประมงผิดกฎหมาย หมายถึงการจับสัตว์น้ำโดยฝ่าฝืนกฎหมาย การทำประมงที่ขาดการรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการทำประมงในพื้นที่ที่ไม่มีการควบคุมที่เหมาะสม ปัญหานี้ทำให้ปริมาณ

ทรัพยากรทางทะเลลดลง ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของระบบนิเวศทางทะเล และก่อให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมในอุตสาหกรรมประมง นอกจากนี้ ยังมีความเกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิแรงงานและการค้ามนุษย์ เนื่องจากเรือประมงที่กระทำผิดกฎหมายมักใช้แรงงานที่ไม่ได้รับการคุ้มครอง

2. ข้อตกลงว่าด้วยมาตรการของรัฐเจ้าของท่าเรือ (Port State Measures Agreement - **PSMA**) คือ กฎหมายสากลที่กำหนดให้ประเทศเจ้าของท่าเรือต้องตรวจสอบเรือประมงที่เข้าออกท่าเพื่อป้องกัน IUU Fishing

3. แนวปฏิบัติสากลว่าด้วยการทำประมงอย่างมีความรับผิดชอบ (Code of Conduct for Responsible Fisheries - **CCRF**) กฎระเบียบขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ที่ใช้ควบคุมการทำประมงให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

4. มาตรการคว่ำบาตรสินค้าประมง (Fishing Sanctions) คือ มาตรการที่ประเทศผู้นำเข้า เช่น สหภาพยุโรป (EU) ใช้คว่ำบาตรสินค้าประมงจากประเทศที่มีการละเมิดกฎหมายแรงงานและสิ่งแวดล้อม

คำศัพท์เกี่ยวกับการตรวจสอบและการบังคับใช้กฎหมาย

1. พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 คือ กฎหมายหลักที่ควบคุมการทำประมงในประเทศไทย เพื่อป้องกัน IUU Fishing และกำกับดูแลแรงงานประมง

2. พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 คือ กฎหมายที่กำหนดให้แรงงานต่างด้าวต้องมีใบอนุญาตทำงานและนายจ้างต้องขึ้นทะเบียนแรงงานให้ถูกต้อง

3. สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (Immigration Bureau - **IB**) คือ หน่วยงานของรัฐบาลที่ดูแลการเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว

4. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน (Ombudsman) คือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายแรงงาน

5. การตรวจสอบเรือประมง (Port-in/Port-out - **PIPO** System) คือ ระบบที่ใช้ในการตรวจสอบแรงงานและอุปกรณ์บนเรือก่อนออกจากท่าและเมื่อกลับเข้าฝั่งเพื่อป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมาย

คำศัพท์เกี่ยวกับการบริหารจัดการแรงงานและการตรวจสอบ

1. ศูนย์บริการแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service - **OSS**) คือ ศูนย์ที่ให้บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบครบวงจร เช่น การออกใบอนุญาตทำงาน การตรวจสุขภาพ และการให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย

2. การจดทะเบียนแรงงานผ่านระบบ **MOU** (Memorandum of Understanding) คือ กระบวนการนำเข้าแรงงานต่างด้าวตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยและประเทศต้นทางของแรงงาน เพื่อให้แรงงานได้รับอนุญาตทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

3. ศูนย์ช่วยเหลือแรงงานข้ามชาติ (Migrant Worker Assistance Center) คือ ศูนย์ที่ให้บริการช่วยเหลือแรงงานข้ามชาติในด้านสิทธิแรงงาน การร้องเรียน และการคุ้มครองทางกฎหมาย

4. การปรับปรุงระบบการตรวจสอบเรือประมง (Port-in/Port-out - **PIPO**) คือ มาตรการที่กำหนดให้มีการตรวจสอบแรงงานและอุปกรณ์บนเรือก่อนออกจากท่าและเมื่อกลับเข้าฝั่ง เพื่อป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมาย

คำศัพท์เกี่ยวกับเทคโนโลยีและการติดตามแรงงาน

1. ระบบทะเบียนแรงงานข้ามชาติแบบดิจิทัล (E-Work Permit System) คือ ระบบที่ช่วยให้แรงงานต่างด้าวสามารถลงทะเบียนและตรวจสอบสิทธิการทำงานผ่านช่องทางออนไลน์

2. ระบบติดตามเรือ (Vessel Monitoring System: **VMS**) คือ ระบบที่ใช้ตรวจสอบการเคลื่อนที่ของเรือประมงผ่านสัญญาณดาวเทียม เพื่อป้องกันการทำประมงผิดกฎหมาย

3. ระบบ **GPS** คือ เทคโนโลยีระบุตำแหน่งที่สามารถใช้ติดตามเรือประมงหรือแรงงานที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล

4. ระบบการรายงานแรงงานที่ขึ้นและลงเรือ (Crew List) คือ รายงานที่ระบุข้อมูลของแรงงานที่ขึ้นและลงเรือ เพื่อให้สามารถติดตามแรงงานในระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. **Digital ID** คือ ระบบบัตรประจำตัวดิจิทัลที่ช่วยให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้าถึงบริการทางกฎหมายและระบบทะเบียนแรงงานได้สะดวกยิ่งขึ้น

คำศัพท์เกี่ยวกับแนวคิดและมาตรฐานแรงงาน

1. ศูนย์บริการแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service - **OSS**) คือ ศูนย์ที่ให้บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบครบวงจร เพื่อลดขั้นตอนทางเอกสาร

2. แนวคิด Triple Bottom Line (**TBL**) คือ แนวทางการพัฒนาองค์กรที่ให้ความสำคัญกับ 3 ด้าน ได้แก่ เศรษฐกิจ (Profit), สังคม (People), และสิ่งแวดล้อม (Planet) เพื่อให้เกิดการเติบโตอย่างยั่งยืน

3. Ethical Trade Initiative (ETI) คือ แนวทางที่กำหนดโดยองค์กรระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรม และป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมายในอุตสาหกรรมต่าง ๆ รวมถึงภาคการประมง

4. ปลุกฝังค่านิยม “Zero Tolerance” คือ แนวคิดที่ไม่ยอมให้มีการละเมิดสิทธิแรงงานหรือใช้แรงงานผิดกฎหมายในทุกรูปแบบ

5. แนวทาง “Human Rights First” คือ หลักการที่เน้นให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนเป็นอันดับแรกในการกำหนดนโยบายและกฎหมาย

คำศัพท์เกี่ยวกับมาตรการควบคุมอุตสาหกรรมประมง

1. มาตรการคว่ำบาตรสินค้าประมงจากประเทศที่มีการละเมิดสิทธิแรงงาน (IUU Fishing) คือ มาตรการที่ประเทศผู้นำเข้าจะปฏิเสธสินค้าประมงจากประเทศที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานหรือกฎหมายประมงสากล

2. Marine Stewardship Council (MSC) คือ องค์กรที่ให้การรับรองสินค้าประมงที่มาจากแหล่งประมงที่มีความรับผิดชอบและยั่งยืน

3. พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAFDEC) คือ องค์กรระหว่างประเทศที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายและแนวทางเกี่ยวกับการทำประมงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

คำศัพท์เกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. AI (Artificial Intelligence) คือ ปัญญาประดิษฐ์ที่สามารถนำมาใช้ในการติดตามและวิเคราะห์ข้อมูลแรงงานประมง

2. Big Data คือ ข้อมูลขนาดใหญ่ที่สามารถนำมาใช้วิเคราะห์แนวโน้มและพฤติกรรมแรงงานข้ามชาติ

3. Blockchain คือ เทคโนโลยีที่ช่วยให้การตรวจสอบข้อมูลแรงงานและสินค้าในอุตสาหกรรมประมงมีความโปร่งใสมากขึ้น

คำศัพท์เกี่ยวกับเทคโนโลยีและการติดตามแรงงาน

1. ระบบทะเบียนแรงงานข้ามชาติแบบดิจิทัล (E-Work Permit System) คือ ระบบที่ใช้ลงทะเบียนและตรวจสอบสิทธิการทำงานของแรงงานต่างด้าวผ่านระบบออนไลน์

2. ระบบติดตามเรือประมง (Vessel Monitoring System - VMS) คือ ระบบที่ใช้ดาวเทียมติดตามตำแหน่งของเรือประมงเพื่อลดการทำประมงผิดกฎหมาย

3. ระบบระบุตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ (GPS Tracking) คือ เทคโนโลยีที่ใช้ในการติดตามตำแหน่งเรือประมงและแรงงานในพื้นที่ห่างไกล

4. ระบบการรายงานแรงงานที่ขึ้นและลงเรือ (Crew List System) คือ ระบบที่ใช้ติดตามข้อมูลของแรงงานที่ขึ้นและลงเรือเพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ว่าแรงงานอยู่บนเรืออย่างถูกต้อง

คำศัพท์เกี่ยวกับประเภทของการทำประมง

1. การทำประมงพาณิชย์ (Commercial Fishing) คือ การทำประมงเพื่อจำหน่ายในเชิงธุรกิจ โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย
2. การทำประมงพื้นบ้าน (Small-scale Fisheries / Artisanal Fisheries) คือ การทำประมงของชุมชนท้องถิ่นโดยใช้เครื่องมือแบบดั้งเดิม
3. การทำประมงน้ำจืด (Inland Fisheries) คือ การทำประมงในแหล่งน้ำจืด เช่น แม่น้ำ ทะเลสาบ และบ่อเลี้ยงปลา
4. การทำประมงน้ำเค็ม (Marine Fisheries) คือ การทำประมงในทะเลและมหาสมุทร
5. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (Aquaculture) คือ การเพาะพันธุ์และเลี้ยงสัตว์น้ำในฟาร์มเพื่อจำหน่าย

คำศัพท์เกี่ยวกับเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการประมง

1. อวนลาก (Trawl Net) คือ อวนที่ใช้ลากจับสัตว์น้ำตามพื้นทะเล
2. อวนล้อม (Purse Seine) คือ อวนที่ใช้โอบล้อมฝูงปลาก่อนดึงเข้าหากัน
3. อวนตาถี่ (Gill Net) คือ อวนที่มีตาข่ายถี่เพื่อจับปลาขนาดเล็ก
4. ลอบดักปลา (Fish Trap) คือ เครื่องมือที่ใช้ดักจับสัตว์น้ำโดยไม่ทำร้ายพวกมัน
5. เรดาร์ตรวจจับฝูงปลา (Fish Finder Radar) คือ เทคโนโลยีที่ใช้ระบุตำแหน่งของฝูงปลา

คำศัพท์เกี่ยวกับการบริหารจัดการอุตสาหกรรมประมง

1. องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) คือ หน่วยงานที่ให้แนวทางเกี่ยวกับการทำประมงอย่างมีความรับผิดชอบ
2. Marine Stewardship Council (MSC) คือ องค์กรที่ให้การรับรองสินค้าประมงจากแหล่งประมงที่มีความรับผิดชอบและยั่งยืน
3. พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAFDEC) คือ องค์กรที่ดูแลและกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการทำประมงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
4. Human Rights Watch (HRW): องค์กรด้านสิทธิมนุษยชนที่เฝ้าติดตามการละเมิดสิทธิแรงงานและการใช้แรงงานผิดกฎหมาย

คำศัพท์เกี่ยวกับแบ่งตามลักษณะการทำประมง

1. เรือประมงพาณิชย์ (Commercial Fishing Boats) คือ ใช้ในเชิงธุรกิจ มักมีขนาดใหญ่และอุปกรณ์จับปลาที่ทันสมัย
2. เรือประมงพื้นบ้าน (Artisanal/Small-scale Fishing Boats) คือ ใช้โดยชาวประมงพื้นบ้าน ขนาดเล็ก และใช้เครื่องมือพื้นฐาน

คำศัพท์เกี่ยวกับการแบ่งตามลักษณะเครื่องมือจับสัตว์น้ำ

1. เรืออวนลาก (Trawler Boat) คือ ใช้อวนลากจับสัตว์น้ำจากพื้นทะเลหรือกลางน้ำ
2. เรืออวนล้อม (Purse Seine Boat) คือ ใช้อวนล้อมจับปลาฝูงขนาดใหญ่
3. เรืออวนติดตา (Gillnet Boat) คือ ใช้อวนติดตาดักจับปลาตามแนวน้ำ
4. เรือเบ็ดราว (Longline Boat) คือ ใช้เบ็ดราวในการตกปลา เช่น ปลาทูน่า ปลาฉลาม
5. เรืออวนครอบปลากะตัก (Anchovy Purse Seine Boat) คือ ใช้อวนครอบจับปลากะตัก
6. เรืออวนลากคู่ (Pair Trawlers) คือ ใช้เรือสองลำลากอวนขนาดใหญ่
7. เรือดักจับปูและกุ้ง (Crab and Shrimp Trap Boat) คือ ใช้ลอบหรือไซในการจับสัตว์น้ำเปลือกแข็ง

คำศัพท์เกี่ยวกับการแบ่งตามขนาดและระยะทางในการทำประมง

1. เรือประมงชายฝั่ง (Inshore Fishing Boat) คือ ปฏิบัติการใกล้ชายฝั่ง ไม่เกิน 12 ไมล์ทะเล
2. เรือประมงนอกชายฝั่ง (Offshore Fishing Boat) คือ ทำประมงในทะเลลึกไกลจากชายฝั่ง
3. เรือประมงไกลฝั่ง (Deep Sea Fishing Boat) คือ ทำประมงในน่านน้ำสากลหรือมหาสมุทร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ

พันเอก ชัชชาญ บุญวรรณ

วัน เดือน ปีเกิด

8 เมษายน 2520

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2538

โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 38

พ.ศ. 2540

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 49

พ.ศ. 2543

หลักสูตรส่งทางอากาศ รุ่นที่ 229

พ.ศ. 2545

วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมคอมพิวเตอร์)

พ.ศ. 2547

หลักสูตรการรบแบบจู่โจม รุ่นที่ 81

พ.ศ. 2549

หลักสูตรชั้นนายร้อย เหล่าทหารราบ รุ่นที่ 117

พ.ศ. 2552

ชั้นนายพัน เหล่าทหารราบ รุ่นที่ 90

พ.ศ. 2555

โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำ ชุดที่ 90

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2544 - 2549

ผู้บังคับหมวด กองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 3
กรมทหารราบที่ 9

พ.ศ. 2549 - 2553

ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 3
กรมทหารราบที่ 9

พ.ศ. 2553 - 2554

นายทหารยุทธการและการฝึก กองพันทหารราบที่ 3
กรมทหารราบที่ 9

พ.ศ. 2554 - 2557

ประจำโรงเรียนเสนาธิการทหารบก

พ.ศ. 2557 - 2558

รองผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 9

พ.ศ. 2558 - 2561

ผู้บังคับส่วนแยก กรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ 9

พ.ศ. 2561 - 2563

ผู้บังคับหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบกที่ 16

พ.ศ. 2563 - 2565

หัวหน้ากองยุทธการมณฑลทหารบกที่ 16

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2565 - 2568

รองเสนาธิการมณฑลทหารบกที่ 16